Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 3 март 1974 йил якшанба ◆ № 53 (15.833). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ МЕХАНИЗАТОРЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Андижон область механизаторларининг социалистик мажбуриятларини маъқуллади. Андижон областининг механизаторлари Қозоғистон ССР, Белоруссия ССР ва Ростов область механизаторлари [illegible] КПСС Марказий Комитети томонидан маъқулланган ташаббусини қўллаб-қувватлаб, республика қишлоқ хўжалигининг барча механизаторларига қишлоқ хўжалик техникасидан юксак унум билан фойдаланиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш даъвати билан мурожаат қилдилар.

Область ва район партия комитетларига колхозларда, совхозларда, «Узсельхозтехника» бирлашмаси корхоналари ва ташкилотларида техникадан фойдаланишни яхшилаш, машиналарнинг кунлик ва смена иш унумини ошириш, зарур миқдорда малакали механизатор кадрлар тайёрлаш, ремонт сифатини ошириш ва машина-трактор паркига техник хизмат кўрсатишни яхшилаш, машиналарни ишлаш муддатини узайтиришга қаратилган социалистик мусобақани кучайтириш таклиф қилинди.

Андижон область колхозлари, совхозлари механизаторларининг ва «Узсельхозтехника» бирлашмаларининг

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Биз, Андижон области колхоз ва совхозларининг механизаторлари, «Узсельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларининг ишчилари ҳамда инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан, Қозоғистон ССР, Белоруссия ССР ва РСФСРдаги Ростов области колхоз ва совхозлари механизаторларининг, «Сельхозтехника» корхоналари ва ташкилотлари ишчилари ҳамда инженер-техник ходимларининг КПСС Марказий Комитети томонидан маъқулланган ташаббусини қўллаб-қувватлаб, 1974 йилни — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилей йилини [illegible]

Биз, область механизаторлари, социалистик мусобақа [illegible] ...рини етиштириш ва тайёрлашни кўпайтиришга қарор қилдилар. Бу вазифани бажаришда қишлоқ хўжалик техникасидан юксак унумли фойдаланиш, ғўзани парвариш қилиш ва ҳосилни йиғиб-

[illegible]

Трактор паркининг иш унумини ўтган йилдагига нисбатан 3 процент оширамиз. [illegible]

[illegible] ...оламиз. Ўрим-йиғим техникасининг юксак унумли ишлашини таъминлаймиз;

бутун пахта ҳосилининг камида 65 процентини пахта териш машиналари билан йиғиштириб оламиз, 65 минг гектар майдондан пахтани эса қўл кучидан фойдаланмай териб оламиз;

[illegible] ...коп-қанорсиз ташийдиган трактор прицепларини ва транспорт тракторларини 15 августгача ремонтдан чиқарамиз ва тайёрлаб қўямиз.

Машина-трактор паркини ремонт қилиш ва сақлаш учун бўладиган харажатларни 1,5 процент камайтиришга эришамиз.

Тракторларнинг техникавий тайёрлигини 95 процентгача, комбайнлар ва пахта териш машиналарининг тайёрлигини 100 процентгача етказамиз.

«Узсельхозтехника» область бирлашмасининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари ремонт заводларининг ишлаб чиқариш қувватларидан яхшироқ фойдаланиш, системадаги барча корхоналарнинг йиллик планини 25 декабргача бажаришини таъминлаш ва пландан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини оладилар. Агрегатлар ва узелларнинг ремонти кенгайтирилади, эскириб қолган деталларни тиклаш 4 процент кўпайтирилади, хўжаликларни эҳтиёт қисмлар ва материаллар билан ўз вақтида ва тўла таъминлаш юзасидан барча чоралар кўрилади.

«Узсельхозтехника» область бирлашмасининг корхоналарида 5600 та трактор двигатели ва 300 та автомобиль двигатели, оширилган моторесурсли 200 та «Т-4» маркали трактор ремонт қилинади.

Машина-трактор паркининг пухта ва узлуксиз ишлаши, техниканинг бекор туриб қолишига йўл қўймай, унга ўз вақтида ва сифатли техникавий хизмат кўрсатиш таъминланади. Дала ишларини ўтказиш даврида барча колхоз ва совхозларда созловчи мастерлар бошчилигида техникавий хизмат кўрсатиш звенолари тузилади. 7013 тракторга, барча ғалла ўриш комбайнларига ва пахта териш машиналарига техникавий хизмат кўрсатиш учун «Узсельхозтехника» кучи билан техникавий хизмат кўрсатиладиган хўжаликлар сони 10 процент кўпайтирилади.

[illegible]

Барча механизаторлар иш нормасини тўла ва ошириб бажаришларига эришамиз. Бунинг учун ёш тракторчилар ва пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларига тажрибали механизаторларни биркитиб қўямиз.

Техниканинг яхши сақланишини ошириш мақсадида ҳар бир колхоз ва совхозда трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини асраш майдончалари бўлган машина паркларини вужудга келтириш ишини 1974 йилда тугаллаймиз. Бир йил давомида область хўжаликларида техникавий хизмат кўрсатувчи 13 та стационар пункт қурамиз.

Нефть маҳсулотларидан фойдаланишни яхшилаймиз. Барча хўжаликларда тракторлар ва машиналарни фақат механизациялаштирилган усулда заправка қиламиз. Бир йил давомида 1200 тонна ёнилғи мойлаш материалларини тежаб қоламиз.

Дала ишлари даврида механизаторларга нормал маданий-маиший шароитлар яратиб берамиз, хавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитарияси қоидаларига қатъий риоя қилинишини таъминлаймиз.

Биз, Андижон область механизаторлари ўз зиммамизга юксак мажбуриятлар қабул қила туриб, республика колхозлари, совхозлари, «Узсельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларининг барча механизаторлари ҳамда инженер-техник ходимларини куч-ғайратни кўпайтириб, партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга ва бу билан Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг олтин юбилейини муносиб кутиб олишга даъват этамиз.

ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИНИНГ XX СЪЕЗДИ

Ўзбекистон комсомолининг XX съезди 2 мартда ўз ишини давом эттирди.

Съездда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг ва Ўзбекистон ЛКСМ ревизия комиссиясининг ҳисобот докладлари юзасидан музокаралар давом эттирилди.

Докладларни муҳокама қилишда Хоразм область комсомол комитетининг биринчи секретари Б. А. Ёқубов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ҳунар-техника таълими Давлат комитетининг раиси П. Қ. Қаюмов, Сурхондарё область комсомол комитетининг биринчи секретари Б. А. Насриддинов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг раиси Ғ. Пўлатов, Жиззах область комсомол комитетининг биринчи секретари А. Эргашев, Наманган область комсомол комитетининг биринчи секретари У. Эминов қатнашдилар.

Съездда СССР космонавт учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Н. Н. Рукавишников нутқ сўзлади.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Б. К. Пуго ўз нутқини Ўзбекистон комсомол ташкилотининг биринчи галдаги вазифаларига бағишлади.

Б. К. Пуго делегатларнинг қарсаклари остида Ўзбекистон комсомол ташкилотига ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширди. Ўзбекистон комсомол ташкилоти бу мукофотга КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришда қўлга киритган муваффақиятлари учун сазовор бўлган эди. ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Беш йилликлар қаҳрамонлари, меҳнат ветеранларининг энг яхши комсомол-ёшлар коллективига совғаси» деб аталган кўчма Қизил байроқлари ҳам топширилди. 1973 йилнинг иккинчи ярмидаги иш якунларига мувофиқ Денов районидаги Жданов номли колхоз комсомол-ёшлар маккажўхорикорлик бригадаси ва Урганч районидаги «Андижон» колхози комсомол-ёшлар пахтачилик бригадаси ана шу байроқларга сазовор бўлган эди.

Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари съезд делегатларини табрикладилар. Қардош республикалардаги бир қанча комсомол ташкилотларидан съезд номига келган табрикномалар ўқиб берилди.

Съезд Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг ҳисоботи юзасидан резолюция қабул қилди. Бу резолюцияда республика комсомол ташкилотларининг вазифалари белгилаб берилди.

Съезд республика комсомол ташкилотининг раҳбар органларини — Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ва ревизия комиссиясини сайлади.

Съезд баланд руҳ билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига табрикнома йўллади.

Съезд ёпиқ деб эълон қилинади. Залда «Интернационал» янграйди.

* * *

2 мартда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи пленуми бўлди. Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

Э. Ғ. Ғофуржонов Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари, **С. В. Кудрявцев** иккинчи секретари, **Т. М. Менглиев, А. М. Хўжаев, И. Т. Юсупова** Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретарлари қилиб сайландилар. (ЎзТАГ).

МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг президенти П. П. Лобанов 1 мартда совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказди. У ўз нутқида бизда қишлоқ хўжалиги соҳасида 865 та илмий тадқиқот институти ва 99 та қишлоқ хўжалик олий мактаблари ишлаётганини айтди. Булар бутун совет халқи билан биргаликда КПСС XXIV съездининг СССР халқ хўжалигини янада ривожлантириш борасидаги улуғвор программасини амалга оширмоқдалар. Қишлоқ хўжалиги, деб таъкидлади президент, энг муҳим тармоқлардан бири бўлиб, совет халқи фаровонлигининг ўсиши кўп жиҳатдан унинг муваффақиятли ривожланишига боғлиқдир.

Академия президенти совет олимларининг халқаро алоқалари тўғрисида гапириб берди.

Академиклардан — академия бўлимларининг секретарлари Н. В. Турбин ва А. И. Овсянниковлар ҳам матбуот конференцияси иштирокчиларининг саволларига жавоб қайтардилар. (ТАСС).

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

АНДИЖОН, 1 март. (ЎзТАГ). Андижон область партия комитетининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленумда область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг қарорларини бажариш борасида партия комитетларининг ташкилотчилик ва сиёсий иши ҳамда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш борасида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

ЯНГИ МАРРАЛАР

ЖИЗЗАХ, 1 март. (ЎзТАГ). Кеча бу ерда Жиззах область партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари область партия комитетининг иккинчи секретари А. Г. Жибериннинг саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг ўтган йилги иш якунлари ва беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажаришда партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, областдаги барча меҳнаткашларнинг вазифалари тўғрисидаги докладини муҳокама қилдилар.

Йиғилишда 1974 йилга оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. Жумладан, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш йиллик планини 24 декабргача бажаришга, пландан ташқари 2 миллион 600 минг сўмлик турли хил маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотишга аҳд қилинди.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ СУРЪАТЛАРИНИ ЯНАДА ОШИРИШ ВА ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ҚУРИЛИШЛАРНИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИШНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ УЧУН КУРАШАЙЛИК

Республика бинокорлари ва монтажчилари КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан ажратилган капитал маблағларни муддатидан аввал ўзлаштириш, ишлаб чиқариш қувватларини, маданий-маиший объектларни, уй-жойларни, мактабларни, болалар муассасалари ва мактабгача тарбия муассасаларини муддатидан илгари ишга тушириш, бинокорлик материалларидан, электр энергиядан, ёқилғидан тежаб-тергаб фойдаланиш юзасидан ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил қилишни такомиллаштириш, уни механизациялаштириш ва индустрлаштириш даражасини ошириш, илғор тажрибани жорий қилиш ҳисобига қурилиш-монтаж ишларининг йиллик планини муддатидан илгари — 26 декабрда бажаришга қарор қилинди. Йиллик пландан ташқари 46 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилади, мактабларни ишга тушириш тўққиз ойлик плани ўқув йили бошлангунгача бажарилади. Сирдарё ГРЭСининг учинчи блоки, В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинатида, Самарқанд суперфосфат заводида, Бухоро ип газлама комбинатида янги қувватлар, Бекобод шаҳрида сирланган идишлар цехи, Сергели посёлкасида мебель комбинати, Тошкент шаҳридаги чинни заводида, Наманган шаҳридаги трансформатор заводида янги қувватлар муддатидан олдин ишга туширилади.

Бинокорлар ва монтажчиларнинг барча коллективлари бир меъёрда ишлаб чиқариш қувватларини, уй-жойларни, маданий ва маиший муассасаларни ишга тушириш юзасидан, пудрат қурилиш-монтаж ишлари планларини бажариш юзасидан ойлик, квартал планларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш мажбуриятини оладилар.

Социалистик мусобақа ва қурилиш сифатини бутун чоралар билан ошириш, объектларнинг 70 процентини «яхши» ва «аъло» баҳолар билан топшириш учун кураш кенг авж олдирилади.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, қурилишни индустрлаштириш, қурилиш техникасидан фойдаланишни яхшилаш, иш вақтини беҳуда сарфлашни тугатиш учун кураш кучайтирилади, меҳнатни ташкил қилишнинг илғор прогрессив методлари кенг жорий этилади ва шу асосда қурилишда меҳнат унумдорлиги 1973 йилда эришилганига нисбатан 6,5 процент оширилади. Қурилиш ишлаб чиқаришидаги асосий энг оғир ва сермеҳнат жараёнлар машиналар зиммасига юкланади.

Ниҳоясига етказилмаган қурилишлар ҳажмини камайтириш капитал маблағларнинг самарадорлигини оширишнинг муҳим омилларидан бири эканлигини назарда тутиб, маблағларни ишга тушириладиган ва энг муҳим қурилишларга тўплаш, объектларни фойдаланишга топширишни жадаллаштириш ҳисобига 1974 йилда тугалланмаган қурилишлар ҳажмини 3 процент камайтиришга қарор қилинди.

Қурилиш-монтаж ишларининг таннархи планда кўрсатилганига нисбатан 0,2 процент камайтирилади. Ихтирочи ва рационализатор инженерлар, техниклар ва ишчиларнинг активлиги бутун чоралар билан ривожлантирилади, уларга доимо ёрдам ва мадад кўрсатилади. Уларнинг 23 миллион сўм шартли-иқтисодий самара берадиган ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари жорий этилади.

Иқтисодий тежаш режимига қатъий риоя қилинади, материаллар эҳтиёт қилиб тежаб-тергаб сарфланади ва шунинг ҳисобига бир йилда 36 минг тонна цемент, 7 минг тонна металл, 20 минг куб метр ёғоч-тахта, 10 миллион киловатт-соат электр энергия, 6 минг тонна шартли ёқилғи иқтисод қилинади.

Бинокор ва монтажчи кадрларни тайёрлаш ва малакасини ошириш юзасидан кенг программа амалга оширилади. Ҳунар-техника таълими қурилиш билим юртларида оталиқ ишлари яхшиланади, малакали ёш бинокорлар тайёрлаш соҳасида уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатилади. 332 комплекс бригада Н. Злобин методи асосида бригада хўжалик ҳисобига ўтказилади. Республика қурилиш-монтаж министрликлари ва идораларининг коллективлари пудрат қурилиш-монтаж ишларининг йиллик планини Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги бўйича 5 миллион сўмлик, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги бўйича 2,5 миллион сўмлик, «Главташкентстрой» бўйича 3 миллион сўмлик, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги бўйича 3 миллион сўмлик, «Главсредазирсовхозстрой» бўйича 5,9 миллион сўмлик, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги бўйича 5 миллион сўмлик, «Узглавводстрой» бўйича 5 миллион сўмлик, «Узколхозстрой» бўйича 3,5 миллион сўмлик, Автомобиль йўллари қурилиши ва ундан фойдаланиш министрлиги бўйича 1,5 миллион сўмлик ошириб бажаришга қарор қилдилар.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИЛҒОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИ

БУХОРО, 28 февраль. (ЎзТАГ). Бухоро область қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойи бўлди. Қурултой қатнашчилари қишлоқ хўжалиги ходимларининг беш йилликнинг белгиловчи йилидаги вазифаларини муҳокама қилдилар.

Қурултойда социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги нишонланадиган йилда 500 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга ва давлатга сотишга аҳд қилинди. Чорвачилик, ғаллачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик ва узумчилик соҳаларида ҳам юксак мажбуриятлар олинди.

* * *

НУКУС, 2 март. (ЎзТАГ). Бу ерда Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойи бўлиб ўтди. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуротов 1973 қишлоқ хўжалик йилининг якунлари ва беш йилликнинг белгиловчи йилидаги вазифалар тўғрисида доклад қилди.

Қурултой қатнашчилари социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. 1974 йилда 340 минг тонна пахта етиштириб, давлатга топширишга, ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда камида 28 центнердан ҳосил кўтаришга, пахтанинг 215 минг тоннасини машиналарда териб олишга, камида 206 минг тонна дон, шу жумладан 137,9 минг тонна шоли етиштиришга қарор қилинди.

Қурултойда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. Камолов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

САМАРҚАНД, 1 март. (ЎзТАГ). Бугун меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область советининг сессияси бўлиб ўтди. Депутатлар область колхоз ва совхозларида алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш қандай бораётганлиги тўғрисида область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари М. Н. Истоминнинг докладини муҳокама қилдилар.

Сессияда меҳнаткашлар депутатлари область советининг Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги тадбирлари ҳам муҳокама этилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Финляндия Республикаси Президенти Урхо Калева Кекконен жаноб олийларига

ХЕЛЬСИНКИ.

Финляндия Республикаси Президенти лавозимини адо этишга киришганлигингиз муносабати билан, Президент жаноблари, бизнинг самимий қутловларимизни қабул қилгайсиз.

Дўст мамлакатнинг Президенти лавозимида туриб Сизнинг Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш йўлидаги фаолиятингиз Совет Иттифоқида юксак қадрланмоқда.

Биз аминмизки, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати йўлида, Европада ва бутун дунёда хавфсизлик ҳамда ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида, дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йилги шартнома асосида бундан кейин ҳам муваффақиятли ривожланаверади.

Президент жаноблари, муҳим давлат фаолиятингизда Сизга чин кўнглимиздан янги-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Л. БРЕЖНЕВ, Н. ПОДГОРНИЙ, А. КОСИГИН.

ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

26-28 февраль кунлари Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши ижроия комитетининг 66-мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар: Болгария, Венгрия, ГДР Куба, Монголия, Польша, Руминия, Совет Иттифоқи, Чехословакия ҳукуматлари бошлиқларининг ўринбосарлари, шунингдек Югославия вакили қатнашдилар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг иқтисодий, илмий-техникавий ҳамкорлигини ривожлантириш ва такомиллаштиришнинг кўпгина масалалари муҳокама этилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ижроия комитетнинг мажлиси дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

СОВЕТ—БОЛГАРИЯ ПРОТОКОЛИ ИМЗОЛАНДИ

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси билан Болгария Халқ Республикаси деҳқончилик ва озиқ-овқат саноати министрлиги ҳамда Г. Димитров номли қишлоқ хўжалик фанлари академияси ўртасида қишлоқ хўжалиги соҳасида 1974 йилда илмий-техникавий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги протокол 1 март куни Москвада имзоланди.

Имзоланган протоколда СССР билан БХР ўртасида бир-бирларига қишлоқ хўжалик олимлари ва мутахассисларини юбориб туриш, шунингдек илмий ахборот ва техника ҳужжатларини, қишлоқ хўжалик экинлари навли уруғларини ва кўчат айрибошлаш кўзда тутилган.

Протоколни Совет томонидан СССР қишлоқ хўжалик министри Д. С. Полянский, Болгария томонидан — деҳқончилик ва озиқ-овқат саноати министри Ганчо Кристев имзоладилар. (ТАСС).

МОСКВАДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

Қорақалпоқлар диёрида яратилган куйлар 1 мартда Москвадаги иккинчи давлат подшипник заводи цехларида янградн. Қорақалпоғистон маданияти кунларининг иштирокчилари Москва ишчилари ҳузурига меҳмон бўлиб келдилар.

Автоном республика намояндалари корхона билан танишдилар, цехларда бўлдилар, ишчилар билан суҳбатлашдилар. Қизил бурчакда митинг бўлиб ўтди. Завод партия комитети секретарининг ўринбосари А. Петрунин азиз меҳмонларни самимий табриклади. У завод коллективи билан алоқалар қарор топганлигини айтди. Москва заводи ўз маҳсулотини қардош республикага юбориб турмоқда.

Қорақалпоғистон АССР маданият министри А. Худойбергенов республика маданият арбоблари номидан, барча меҳнаткашлар номидан коллективга салом топширди.

Бердаҳ номли Нукус филармониясининг артистлари, машҳур ашулачилар, раққослар, музикачилар шу куни заводга келдилар.

П. И. Чайковский ҳайкали супаси ёнига шу куни янги очилган баҳор чечакларидан гулдасталар қўйилди. Автоном республиканинг композиторлари ва музикачилари шу гулдасталарни кўтариб келдилар.

Республика халқ артисти, композитор А. Ҳалимов бундай деди: машҳур Москва консерваторияси биноси олдида туриб биз шу дақиқаларда айниқса ҳаяжонланмоқдамиз. Бизнинг биринчи муаллимларимиз ва устозларимиз мамлакатимиздаги мана шу энг йирик мактабнинг профессорлари ва ўқитувчилари эди. Чайковский музикаси республикамизда биринчи марта шу устозлар ижросида жаранглади. Улар бундан икки ҳафта илгари Россия федерацияси адабиёти ва санъати кунларида қатнашиш учун делегация составида бизга меҳмон бўлиб келган эдилар.

Қорақалпоғистонлик меҳмонлар РСФСР Композиторлар союзида бўлдилар. Союз правлениесининг секретари А. Флярковский Россия композиторларининг янги асарлари тўғрисида, уларнинг келажакдаги режалари ҳақида гапириб берди. Қорақалпоғистон музикаси концертида Н. Муҳаммаддинов, Д. Демесинов, А. Султонов, Х. Турдиқулов, С. Полвоновларнинг асарлари ижро этилди.

Қорақалпоғистон маданияти байрами иштирокчилари шу куни Москва области меҳнаткашларига ижодий ҳисоб бердилар.

И. ВЕКСЛЕР,
ТАСС мухбири.
Москва.

КОМСОМОЛ ҚАЛБИНИНГ ҲАРОРАТИ—СЕНГА, ВАТАН!

ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИНИНГ XX СЪЕЗДИДАН

Республика комсомоли катта ва масъулиятли вазифаларни ҳал қилишга [illegible]

[illegible]

листик мусобақада пешқадамлик қилмоқда, меҳнатда ибрат кўрсатмоқда, [illegible]

[illegible] секретари М. Машрабова.

Область колхоз ва совхозларидаги ёшлар пахта, маккажўхоридан мўл ҳосил олиш учун, чорвачиликни янада юксалтириш учун бошланган мусобақани тобора қизитмоқдалар. Ёш маккажўхорикорлар юбилей йили гектар бошига 85 центнер «олтинсимон дон» етиштиришга қарор бердилар. Бу — бемалол бажарса бўладиган вазифадир.

Андижон комсомоллари меҳнатдаги муваффақиятлар йўли мактаб курсисидан бошланишини яхши биладилар. Қишлоқ мактабларида ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш бригадалари кўпаймоқда, улар мўл ҳосил усталарининг тажрибасини қунт билан ўрганмоқдалар. Область комсомол комитети область халқ маорифи бўлими билан бирга шу бригадаларнинг мусобақаси тўғрисидаги низомни ишлаб чиқди ва улар учун кўчма Қизил байроқ таъсис этди.

Областда пропаганданинг мунозара, Ленин сабоқлари, донгдор кишилар билан учрашиш каби актив форма ва методлари кенг ёйилди. Халқлар дўстлиги ва пролетар интернационализми ёшлар университети яхши натижа берди. Комсомол комитетлари идеология ишини янада юксак даражага кўтаришлари лозим.

Республикамизда етти ака-ука Шодиевларнинг бажараётган ишлари ҳаммага маълум. Улар ҳар йил куз фаслида «зангори кема»ларни далага чиқариб, техникадан моҳирлик билан фойдаланиш намуналарини кўрсатмоқдалар. Делегатлар ака-укалардан бири — Тошкент политехника институтининг аспиранти **Наби Шодиевни** самимият билан кутиб оладилар.

— Бугун ака-укаларим, оиламиз ҳамма аъзолари,— деди ажойиб ватанпарвар,— менга биз уч йил мобайнида 4.472 тонна «оқ олтин» терганлигимизни съездга маълум қилишни топширдилар.

Ҳар биримизнинг севган касбимиз бор, маошимиз ҳам оз эмас. Шаҳар костюмини механизаторнинг комбинезони билан алмаштиришга бизни ундаган нарса ном чиқариш эмас, моддий манфаатдорлик туйғулари эмас. Бизни ҳосилнинг тақдири учун масъулиятни ҳис этиш туйғулари, қишлоқ меҳнаткашларига ёрдам бериш истаги илҳомлантирмоқда. Она тупроғимиз кишиларга азалдан ғайрат-шижоат бахш этди. Она тупроқ бизга тетиклик, мардлик бахш этмоқда.

Бизнинг меҳнатимизга юксак баҳо берганлиги учун оиламиз номидан, агар таъбир жоиз бўлса, механизаторлар онласи номидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз. Биз, ака-ука Шодиевлар «зангори кема»ларимиздан ажралишни истамаймиз. Биз КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан шу гапларни айтамиз: биз республика ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейигача оилавий хирмонимиздаги пахта миқдорини олти ярим минг тоннага етказамиз.

Бухоро область комсомол комитетининг биринчи секретари **Р. М. Носиров** ёш чорвадорларнинг ишига тааллуқли бир қанча масалаларга тўхталиб ўтади. Республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Совхозлар министрлиги, «Ўзсельхозтехника», дейди у, чўпонларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш билан боғлиқ бўлган масалаларни тезроқ ҳал этишлари лозим.

Тажриба ёшларнинг сиёсий ўқувини ташкил этишда ҳали кўп камчиликлар борлигини кўрсатиб турибди. Айрим тўгараклар ва семинарлардаги машғулотлар кўпинча назарий жиҳатдан паст савияда ўтказилмоқда. Ана шу жуда муҳим соҳадаги ишларни яхши йўлга қўйиш керак.

Комсомоллар пахта ҳосилдорлигини ошириш, унинг таннархини камайтириш, комплекс механизацияни жорий қилиш соҳасида жуда катта роль ўйнамоқдалар. Шеробод районидаги Будённий номли совхоз бўлимининг бошқарувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **А. Қурбонов** шу тўғрида гапиради.

Республикамизда ажойиб механизаторлар, машина теримининг моҳир усталари оз эмас. Комсо- [illegible]

беришлари тўғрисида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Қорақалпоғистон область комсомол комитетининг биринчи секретари **Т. А. Ешимбетова** ёшлар социалистик мусобақасининг ташаббускорлари бўлиб чиқаётган илғор коллективларнинг номларини тилга олади. Кегайли районидаги «Халқобод» совхозидан У Болтаниёзов бошчилик қилаётган бригада ана шундай пешқадам коллективлардан биридир. Бу бригада «Беш йилликни тўрт йилда бажарамиз» деган шиорни Автоном республикада биринчи бўлиб ўртага ташлади. Ҳозир бригада ўз беш йиллик топшириғини бажариб, қўшимча суратда уч йиллик планни адо этиш мажбуриятини олди.

Қорақалпоғистон комсомоли пахта етиштиришни кўпайтиришни, шимолий районларда ҳам мўл пахта ҳосили етиштириш мумкин эканлигини амалда исбот этишни ўзининг фахрли бурчи деб билади. Автоном республика комсомоллари пахтачиликни комплекс механизациялаштириш учун курашиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини химиялаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар.

Қорақалпоғистон комсомол ташкилотлари шоликорликни ўз оталиғига олиб, Амударё этакларида ана шу қимматли экин етиштириладиган мамлакатда энг йирик базалардан бирини тезроқ вужудга келтиришда партия ва совет органларига ёрдам бермоқдалар. Йигит ва қизлардан олти юздан кўпроқ киши комсомол йўлланмалари билан шоликор совхозларга юборилди. Комсомол-ёшлардан иборат 26 шоликор бригада, юзлаб ёш механизаторлар меҳнатда намуна бўлмоқдалар, шолидан мўл ҳосил етиштирмоқдалар.

Нотиқ қишлоқ комсомол ташкилотлари жойларда, айниқса олис районларда, чорвачилик фермаларида маданий-оқартув ишларини яхшилашга астойдил эришишлари лозимлигини Қорақалпоғистон ҳаётидан олинган мисоллар асосида кўрсатиб беради. Маданий-оқартув ходимларини тайёрлаш масаласи ҳали ҳам кескин проблема бўлиб қолмоқда. Бу проблемани мумкин қадар тезроқ ҳал қилиш лозим.

«Ёш гвардия» театри адабий эмакдоши, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати **А. Орипов** айтадики, кейинги йилларда республикадаги ижодий зиёлилар — ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, артистлар қаторига кўпгина талантли ёшлар келиб қўшилди. Комсомол ташкилотлари уларга эътибор бермаётирлар, деб бўлмайди. Жумладан, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети ҳузурида тузилган ёшлар ижоди совети кўп иш қилмоқда. Аммо бу соҳада камчиликлар ҳам бор. Ёшларни, хусусан, қишлоқ меҳнаткашларини эстетик руҳда тарбиялаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш, йигит ва қизларни мактабда ўқиш чоғиданоқ санъат ва адабиётга муҳаббат руҳида қунт билан тарбиялаш керак.

Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари **Б. Бекмирзаев** ўз нутқида республика пойтахтидаги комсомол ташкилотлари катта ва хилма хил иш олиб бораётганликларини кўрсатиб берди. Тошкент комсомолларидан юзлаб киши ўз беш йиллик топшириқларини ҳозирдаёқ ошириб бажарди. Трактор заводида, метрополитен қурилишида ҳамда бошқа корхона ва қурилишларда ишлаётган ёшлар бригадалари меҳнатда намуна бўлмоқдалар. Улар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўрмоқдалар.

Тошкент шаҳридаги комсомол ташкилотлари идеология ишини такомиллаштирмоқдалар. Ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш масалалари уларнинг диққат марказида турибди. Халқлар дўстлиги кечаларини ўтказиш, фестиваллар ташкил қилиш сингари ташаббуслар ўзини тўла-тўкис оқлади.

Ўртоқ Бекмирзаев комсомол ташкилотларининг фаолиятини танқидий анализ қила туриб, ташкилотчилик ва сиёсий ишларни бир-бири билан пухта қўшиб олиб бориш, бутун ишни комплекс олиб бориш, ёшлар меҳнатда, социалистик мусобақада тарбияланишини ҳисобга олиш зарур, деган фикрни [illegible]

ларга эндигина ишга келган йигит ва қизларга жуда меҳрибон бўлишлари лозим. Уларга ҳар томонлама ёрдам ва мадад кўрсатиш керак. Ёшларга касб ўргатиш ишини яхшилаш зарур.

Шаҳар комсомол комитети халқ маорифи, маданият бўлимлари, спорт ташкилотлари билан биргаликда ёшлар истиқомат қиладиган жойларда олиб бориладиган тарбиявий ишнинг комплекс перспектив планини ишлаб чиқди. Шаҳарда энг оддий спорт иншоотларини қуришнинг кенг программаси белгиланди.

Чорвачилик — ёшларнинг зарбдор фронтидир. Деҳқонобод районидаги «Деҳқонобод» совхозининг чўпони **К. Панжиев** ўз нутқида барча ёшлар ана шу шиорни қўллаб-қувватлаганлиги ҳақида гапиради. Ёшлар ота ва боболарнинг эстафетасини қабул қилиб олишлари, халқимиз учун жуда зарур бўлган чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштиришлари лозим. Комсомол ташкилотлари ёшлар ўртасида чўпонлик касбини тарғиб этиш билан чекланмай, чорвадорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари ҳам керак. Артистлар, шоирлар, ёзувчилар чўпонлар ҳузурига онда-сондагина келиб туришади, олис яйловларда фильмларни мунтазам кўрсатиш йўлга қўйилган эмас.

Фарғона областининг комсомол ташкилотлари, дейди область комсомол комитетининг биринчи секретари **У. А. Сайдаматов**, ёшларни интернационализм руҳида тарбиялашни кучайтириш учун барча имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Фарғона шаҳри билан Иваново областидаги Кинешма шаҳри, Марғилон ва Ўшнинг ёш пиллакашлари кўп йилдан буён мусобақалашиб келмоқдалар. Фарғона тўқувчилари Душанба ва Ивановодаги ҳамкасблари билан, химиклар Серпухов, Каунас ва Кировокандаги дўстлари билан мусобақалашмоқдалар. Киров районининг ёш пахтакорлари Ленинобод областидаги Конибодом район ёш пахтакорлари билан яқинда социалистик мусобақа тўғрисида шартнома туздилар. Ёшларни интернационализм руҳида тарбиялашни янада кенг кўламда уюштириш лозим. Тўпланган тажрибани доим умумлаштириш, марокли ташаббусларни кенг тарғиб этиш керак.

«Ёшларнинг зарбдор меҳнати, маҳорати ва изланишлари — беш йилликка». Хоразм областининг ёшлари беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида ана шу шиор остида муваффақиятларга эришди. Ёшлар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига қаратилган Мурожаатига амалий иш билан жавоб бера туриб, дейди Хоразм область комсомол комитетининг биринчи секретари **Б. А. Ёқубов**, ҳозир ҳам ана шу шиор остида меҳнат қилмоқдалар.

Туямўйин гидроузели қурилишида ишлаётган ёшлар бригадалари шу кунларда ажойиб ташаббус билан чиқдилар. Улар ўз олдига ҳар бир ёш ишчини илғор тажриба билан қуроллантириш вазифасини қўйдилар. Комсомоллар ёнма-ён ишлайдиган биронта ҳам қолоқ бўлмаслиги керак, дедилар. Социалистик мусобақа пешқадамлари ўз кўрсаткичларини яхшилашгагина интилиб қолмасдан, орқада қолаётган ўртоқларга ҳам фаол ёрдам бермоқдалар.

Республика комсомол ташкилоти деди, нотиқ, мусобақага раҳбарлик қилиш соҳасида каттагина тажриба орттирди. Бултур ёш маккажўхорикорларнинг мусобақаси жараёнида кўпгина мароқли ташаббуслар вужудга келди. Ўша вақтда турли справочниклар, плакатлар чиқарилди, бригада ва звеноларнинг бошлиқлари билан семинарлар ўтказилди, олинган мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини кўриш мақсадида ўзаро текширишлар ташкил қилинди. Бу тажрибани шу йил ҳам кенг қўллаш, ундан, жумладан, ёш пахтакорларнинг социалистик мусобақасига раҳбарлик қилиш соҳасида фойдаланиш лозим.

Ҳар бир бошланғич комсомол ташкилотининг фаолиятини актив- [illegible]

ган бўлиб қолди, цех ташкилотларининг иши яхшиланди. комсомол группаларининг республика кўриги кўп жиҳатдан бунга ёрдам берди. Комсомол комитетларининг ташкилий ишларини бундан буён ҳам такомиллаштириш зарур.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси **П. Қаюмов** съезд делегатларига мурожаат қилади. Сўнгги йилларда, деди у, комсомол ташкилотлари билан ҳунар-техника таълими органларининг ўқувчиларини коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларга таълим бериш соҳасида биргаликда олиб бораётган ишлари анча яхшиланди. Ҳунар-техника билим юртлари бошланғич комсомол ташкилотларининг олиб бораётган ишлари хилма-хил бўлиб қолди. Кўпгина комсомол комитетлари интизомни мустаҳкамлашда, тўгарак ишларида ва бошқа зарур ишларда педагогик коллективларга фаол ёрдам бермоқдалар.

Ўртоқ Қаюмов делегатларни ҳунар-техника билим юртларининг иши билан таништиради. Бундай билим юртлари сони узлуксиз кўпайиб бормоқда. Билим юртларини битириб чиққан минглаб кишилар халқ хўжалигининг барча соҳаларида ўз билимларини муваффақиятли татбиқ этмоқдалар, мўл пахта ҳосили етиштирмоқдалар, тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарини тайёрламоқдалар, бепоён даштларни ўзлаштирмоқдалар, сув омборларини барпо этишда иштирок этмоқдалар, поездларни бошқармоқдалар, кўмир, нефть, газ қазиб чиқармоқдалар, уйлар қурмоқдалар. Янги типдаги 52 та билим юрти ташкил қилинган бўлиб, уларда ёшлар касб билан бир қаторда ўрта мактаб ҳажмида умумий маълумот ҳам оладилар.

Кадрлар тайёрлаш проблемасини муваффақиятли ҳал қилмоқ учун билим юртларига ўқувчилар қабул қилишга жиддий эътибор бериш, ёшларга билим юртларининг мақсадлари, ўқувчилар олдида очилаётган катта имкониятларни кенг тушунтириб бериш, бу ўқув юртларига қизларни кенгроқ жалб этиш лозим.

Чорвачилик, сув хўжалиги қурилиши ва бошқа перспектив тармоқлар учун кадрлар тайёрлаш кўламини кенгайтириш юзасидан ҳозир чоралар кўрилмоқда. Янги билим юртларини қуриш суст олиб борилаётганлиги бу ишга тўғаноқ бўлмоқда. Ана шу объектларни комсомолларнинг зарбдор қурилишлари деб эълон қилиш мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Делегатлар съезднинг фахрий меҳмони, СССР космонавт учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони **Н. Н. Рукавишниковнинг** нутқини қизғин қарсаклар билан кутиб оладилар.

Совет космонавтлари шонли отрядининг вакили Ленин комсомолининг ажойиб анъаналари тўғрисида гапиради. Партия Ленин комсомолига энг қийин ва масъулиятли вазифаларни топширмоқда. Кўпгина яхши ишларни қилган Ўзбекистон комсомол ташкилоти партия ишончини ҳамиша оқлаб келди ва оқламоқда.

Съезд қатнашчилари ўртоқ Рукавишниковнинг космонавтларнинг кундалик ишлари тўғрисидаги гапларини зўр диққат билан тинглайдилар. Космоснинг донг чиқарган қаҳрамони Ўзбекистонни яхши билганлигини айтади. Худди шу ерда, Ангренда у комсомол сафига қабул қилинган эди. Ўртоқ Рукавишников севимли Ватанимиз бахт-саодати йўлида республика комсомолига янги катта муваффақиятлар тилайди.

Сурхондарё область комсомол комитетининг биринчи секретари **Б. А. Насриддинов** сўзга чиқади. У техникани эгаллаш соҳасидаги ишни комсомолнинг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблайди. Бу иш қишлоқ районлари учун айниқса муҳим аҳамиятга эгадир. Қишлоқ ва районларда «қишлоқда яшар экансан, техникани бил!» деган шиорга аллақачон муносиб баҳо берилган.

Сурхондарё областининг кўпгина комсомоллари комплекс механизацияни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий этиш, фан-техника тараққиётини ривожлантириш кўп жиҳатдан малакали механизатор кадрларнинг тайёргарлигига боғлиқ эканлигини яхши тушунадилар. Шеробод ва Гагарин район комсомол комитетларининг секретарлари Чиннихол Худоёрова билан Озода Абдукаримовалар бу соҳада ажойиб ташаббус кўрсатдилар. Улар ўз меҳнат отпускаларини бир неча йил сурункасига «зангори кема»ларнинг штурвалларида ўтказмоқдалар. Ана шу районлардаги кўпгина ёш пахтакорлар район комсомол комитетларининг секретарларига тенглашишга ҳаракат қилиб, машиналарни қунт билан ўрганмоқдалар, техникани тараққий эттириш учун курашда жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Съездимизда, дейди ўртоқ Насриддинов, ёшлар тенглашиши лозим бўлган кўпгина машъаллар — илғор кишиларнинг номлари тилга олиб ўтилди. Матбуот, радио, телевидение уларнинг тажрибасини муайян мақсадни кўзлаб моҳирлик билан пропаганда қилиши жуда муҳимдир. Ёшлар ҳақида замондошимизнинг бой маънавий дунёсини чуқур очиб берадиган яхши фильмлар зарур.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг раиси **Ғ. Пўлатов** партия XXIV съезди физкультура ва спортни халқ турмушига активлик билан жорий этиш, физкультура ҳаракатини умумхалқ ҳаракатига айлантириш вазифасини ўртага қўйганлигини делегатларга эслатиб ўтади. Бу программавий вазифани ҳал этишда физкультура ва комсомол ташкилотлари маҳкам ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. Бинобарин, бу ҳамкорлик нақадар мустаҳкам бўлса, физкультура ва спорт соҳасида олдимизга қўйилган вазифалар шунча муваффақиятли ҳал этилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Совети физкультура ва спортни янада ривожлантиришга қаратилган бир қанча муҳим ҳужжатлар қабул қилди. Физкультура — оммавий ишларни яхшилаш учун, улкан спортни ривожлантириш учун маблағ ва моддий-техника ресурслари ажратилмоқда. Афсуски, спорт ходимлари мавжуд стадионлар, майдонлар, сув ҳавзалари, заллар ва бошқа иншоотлардан ғоят самарали фойдаланиш тўғрисида ҳали ҳам кам ғамхўрлик қилмоқдалар. Бу иншоотларнинг кўпида мусобақалар камдан-кам ўтказилади, айримлари эса ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Ҳар бир спорт базасининг самарадорлигини ошириш зарур.

Спорт ва комсомол ходимлари маҳкам ҳамкорликда энг оддий спорт иншоотларини қуришлари лозим. Комсомол қурилиш отрядлари спорт иншоотлари қурилишига юборилса айни муддао бўлар эди.

Республика составида янги Жиззах областининг тузилганлиги, дейди ана шу қўриқ область комсомол комитетининг биринчи секретари **А. Эргашев**, Ўзбекистон ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш тўғрисида КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатувчи янги ёрқин далилдир. Ёш жиззахликлар партиянинг ана шу ғамхўрлигига меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришиш билан жавоб беришга қатъий бел боғлашган. Улар янги областни экономикаси ривожланган ва маданияти юксалган ўлкага айлантириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Қўриқ ердаги хўжаликларнинг ёшлари пахтачиликни комплекс механизациялаштириш соҳасида катта-катта ютуқларни қўлга киритдилар. Лекин ёшлар бу муваффақиятларга маҳлиё бўлиб қолмасликлари керак. Ҳали олдимизда катта-катта ишлар турибди. Башарти резервлар ҳақида гапирадиган бўлсак, бундай резервлар жуда ҳам кўп. Кўпгина район комсомол ташкилотларида қизларга механизаторлик касбларини ўргатиш, уларни ишлаб чиқаришнинг масъулиятли участкаларига кўтариш иши ҳали ҳам суст олиб борилмоқда. Пахта териш машиналарини икки сменада ишлатиш мақсадида механик-ҳайдовчилар етарли бўлиши учун механизаторларнинг курслари масаласи билан яхшироқ шуғулланиш керак.

Мирзачўл минг-минглаб йигит ва қизлар учун меҳнатда чиниқиш мактаби, интернационал тарбиянинг чинакам мактабига айланди. Энди эса Жиззах даштини ўзлаштиришнинг улуғвор истиқболи кун тартибига қўйилди. Қўриққа ҳужум қилишнинг асосий йўллари ҳозирдаёқ белгиланди, чўлқуварларнинг зарбдор отрядлари тузилди, янги саноат корхоналари қад кўтара бошлади. Жиззах даштини ўзлаштиришга бевосита алоқадор бўлган бир қанча муҳим объектларни комсомолнинг зарбдор қурилишлари деб эълон қилиш тўғрисида ўйлаб кўриш керак.

Наманган область комсомол комитетининг биринчи секретари **У. Эминов** ҳам ўз нутқида қўриқ ерларни ўзлаштириш тўғрисида гапирди. Область комсомол комитетлари бу иш билан жиддий шуғулланмоқдалар. Косонсой районидаги «Дўстлик» совхозининг Ҳабибулла Нишонов бошлиқ пахтачилик бригадаси бу соҳада ажойиб ташаббус билан чиқди. Бригада беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида икки юз гектар қўриқ ерни ўзлаштиришга қарор қилди. Бу эса планда белгиланганидан беш баравар ортиқдир. Ёш чўлқуварлар пахтадан мўл ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар.

Наманган комсомоллари мўл пахта етиштириш учун юришни авж олдириб юбордилар. Поп районидаги Ленин номли колхознинг ёшлар бригадалари мусобақада олдинги сафда бормоқда. Анорхон Эргашева билан Маърифат Сулаймонова бошчилик қилаётган коллективлар ҳар гектар ердан 55 центнердан хирмон кўтариб, бу йил «оқ олтин»дан яна ҳам юқори ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

Съездимиз делегатлари орасида, дейди ўртоқ Эминов, — республикада маккажўхори дони етиштиришни кўпайтириш учун бошланган юриш машъаллари бор. Наманган областидаги 140 комсомол-ёшлар маккажўхорикорлик бригадаси ҳар гектар ердан 85 центнердан маккажўхори дони етиштиришга қарор қилди. Ҳозир ҳамма хўжаликларда экиш кампаниясига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Ўзбекистон комсомолининг XX съезди республика комсомол ташкилоти тарихида муҳим палладир. Съезд ёшлар ўртасида олиб борилаётган барча ташкилотчилик ва сиёсий ишларни янада яхшилаш учун янги катта омил бўлади.

Съездда ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари **Б. К. Пуго** нутқ сўзлади.

Ўзбекистон комсомолининг XX съезди қабул қилган резолюциясида республика комсомоллари ва ёшлари Коммунистик партия билан Совет ҳукумати теварагига янада маҳкамроқ жипслашадилар, барча билим ва куч-ғайратларини коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга оширишга сарфлайдилар, республика ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейини, комсомолга Владимир Ильич Ленин номи берилган куннинг 50 йиллигини муносиб равишда кутиб оладилар, деб қатъий ишонч билдирди. (ЎзТАГ).

Суратда: республикамизнинг машҳур механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Курбонов съезд делегатлари билан суҳбатлашмоқда. Н. Глауберзон фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қурилишда кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги учун Главташкентстройга қарашли 8-қурилиш трестининг бош инженери Борис Моисеевич Таниксга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялашдаги катта хизматлари учун Урганч шаҳридаги қурилиш техникумининг ўқитувчиси Николай Степанович Головановга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялашдаги хизматлари учун Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги 8-болалар музика мактабининг директори Илёс Темиркай Бакшишевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика соғлиқни сақлаш органларида кўп йиллар ва самарали ишлаганлиги учун Н. К. Крупская номли республика болалар суяк-туберкулёз санаторийсининг бош врачи Ҳалима Исмоиловна Юсуповани Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ҚАТЪИЙ НОРОЗИЛИК

Чили халқининг озодлик ва демократия учун олиб бораётган кураши билан бирдамликка бағишланиб Тошкент корхоналари ва қурилишларида ўтказилаётган бирдамлик митинглари давом этмоқда.

«Ташинжстрой» трестининг қурувчилари Чили хунтасининг жиноий ҳаракатларига қарши кескин норозилик билдирдилар. Ўнинчи қурилиш бошқармасининг мастери Н. А. Нодиров, инженерлар Н. И. Ковальская ва Ш. К. Ҳамдамов, электрик А. Исмоилов ва бошқалар трест коллективи ўтказган митингда сўзга чиқиб, Чили ватанпарварларига қарши репрессияларни тўхтатишни, фашистлар ўзбошимчалигининг азобини тортаётган Чили Коммунистик партиясининг бош секретари Луис Корваланни ва бошқа тараққийпарвар арбобларни қамоқдан бўшатишни талаб қилдилар.

(ЎзТАГ).

А. А. ГРОМИКО ДАМАШҚДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ДАМАШҚ, 1 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико бугун Дамашқдан Миср Араб Республикасига жўнаб кетди. У расмий визит билан Сурия Араб Республикасига келган эди. Аэродромда А. А. Громикони Араб Социалистик Уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси, Сурия бош министри ўринбосари, ташқи ишлар министри Абдул Ҳалим Ҳаддам ва бошқа расмий кишилар, шунингдек СССРнинг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳитдинов кузатиб қолдилар.

А. А. Громико Дамашқдан жўнаб кетиш олдидан бундай деди: «Мен Дамашқда олиб борилган музокараларга юксак баҳо бераман. Бу музокаралар ҳали тугагани йўқ ва Қоҳирадан бу ерга қайтиб келганимиздан кейин ҳам давом эттирилади.

Мен визитимизнинг биринчи босқичида ўтказилган суҳбатлардан мамнунлигимни билдирмоқчиман, бундан кейин олиб бориладиган музокаралар ҳам ана шундай вазиятда ўтишига аминман.

Мен, деб таъкидлади А. А. Громико, Сурияни Совет Иттифоқининг дўсти деб биламан, Сурия раҳбарлари ҳам мамлакатимизга ана шундай дўстона ҳис-туйғулар билан қараётганлигидан хурсандмиз».

А. А. Громико сўзининг охирида самимий кутиб олганлик ва меҳмондўстлик учун Сурия ташқи ишлар министри Абдул Ҳалим Ҳаддамга миннатдорчилик билдирди.

Сурия ташқи ишлар министри Абдул Ҳалим Ҳаддам ўз навбатида ўртоқ А. А. Громико визитидан мамнун эканлигини изҳор этди. Бу визит ҳар икки мамлакат ўртасидаги мавжуд дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари доирасида ўтди.

А. А. ГРОМИКОНИНГ ҚОҲИРАДА БЎЛИШИ

ҚОҲИРА, 1 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Миср ҳукуматининг таклифига биноан бугун Миср Араб Республикасининг пойтахтига келди.

Аэропортда А. А. Громикони Миср Араб Республикаси ташқи ишлар министри И. Фаҳмий ва Мисрнинг бошқа расмий кишилари, шунингдек, СССРнинг Миср Араб Республикасидаги муваққат ишлар вакили П. С. Акопов кутиб олдилар.

А. А. Громико Қоҳира аэропортида қуйидаги баёнотни берди: «Биз дўст Миср Араб Республикасининг пойтахти — Қоҳирага Миср ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан келганлигимиздан хурсандмиз. Биз бошқа дўст мамлакат — Сурия Араб Республикаси раҳбарлари билан батафсил маслаҳатлашувлар ўтказганимиздан кейин бу ерга келдик.

Мен Қоҳирага аввал ҳам бир неча бор келиб, Мисрнинг давлат арбоблари билан учрашувлар ва суҳбатлар ўтказганман. Ҳар сафар учрашувларимиз дўстлик ва сидқидиллик вазиятида ўтган, учрашувларнинг ўзи эса фойдали ва муҳим натижалар келтирган. Ана шу мунтазам учрашувлар, Совет Иттифоқи билан Мисрни қизиқтирувчи актуал масалалар хусусида фикрлашувлар мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома доирасида принципиал асосда ўтказилади.

Бундай алоқалар ҳамда халқаро проблемалар юзасидан ва Совет — Миср икки томонлама муносабатлари масаласи юзасидан ўтказилаётган бундай фикрлашувлар ҳозирги вақтда, Исроил қўшинлари 1967 йилда оккупация қилиб олган барча араб территорияларидаги Исроил қўшинларини батамом олиб чиқиб кетиш ва фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш асосида шу районда мустаҳкам тинчликни таъминлаш мақсадида можарони сиёсий бартараф этиш жараёнини бошлаб берган Яқин Шарққа доир Женева конференцияси ўз ишига киришган бир пайтда айниқса фойдалидир.

Миср раҳбарлари билан ўтказиладиган учрашувлар ва суҳбатлар давомида бу муҳим ишда олға силжиш имкониятлари топилишига, дўстона Совет — Миср муносабатларини мустаҳкамлаш иши давом эттирилишига умид қиламан.

Қулай фурсатдан фойдаланиб, Миср Араб Республикасининг гўзал пойтахти — Қоҳира аҳолисига муваффақият ва бахт-саодат тилаб, салом ҳамда энг яхши истаклар топширмоқчиман».

* * *

Бугун Қоҳирада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Миср Араб Республикаси ташқи ишлар министри И. Фаҳмий ўртасида музокаралар бошланди.

Амалий вазиятда ўтаётган суҳбат чоғида бир қанча халқаро проблемалар хусусида фикрлашиб олинди. Яқин Шарқдаги аҳволга, жумладан, Яқин Шарқ проблемасини сиёсий йўл билан бартараф этиш масаласига алоҳида эътибор берилди.

ВИЗИТ ТУГАДИ

ҚУВАЙТ, 1 март. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе бошчилигидаги СССР Олий Совети делегациясининг Қувайтга қилган визити тугади.

Қувайт Миллат мажлисининг раиси Холид ал-Гунайм совет делегацияси учиб кетиши олдидан аэропортда бундай деди: совет делегациясининг визити ҳамжиҳатликни янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашга ёрдам берди, иккала мамлакат ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш учун янги имкониятлар очди.

М. П. Георгадзе жавоб нутқида қуйидагиларни таъкидлади: Совет Иттифоқи ташқи сиёсатнинг ленинча принципларига амал қилиб, араб халқларининг босиб олинган территорияларини озод қилиш учун ҳамда фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини тиклаш учун олиб бораётган адолатли курашида уларга тўла мадад бериб келди ва бундан буён ҳам бераверади. У совет делегациясини Қувайтда самимий кутиб олганликлари учун миннатдорчилик изҳор қилди.

Киссинжер Дамашққа келди

ДАМАШҚ, 1 март. (ТАСС). АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер бугун Сурияга келди. Бундан илгари у Миср Араб Республикасида ва Исроилда бўлган эди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР ВОҚЕАЛАР

ХАЛҚАРО ШАРҲЛАР

ЛОХУР, 1974 ЙИЛ

Покистоннинг катта маъмурий ва савдо-саноат маркази бўлмиш Лохурда яқинда мусулмон мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг иккинчи конференцияси бўлиб ўтди. Франциядаги «Орор» газетаси 37 мамлакат вакиллари қатнашган бу конференция «мусулмон давлатлари вакилларининг жуда кенг учрашуви» бўлганлигини таъкидлади.

Бироқ, бу сафарги конференциянинг аҳамияти мусулмон давлатларининг бундай учрашувда одатдан ташқари кенг равишда қатнашганликлари билангина чекланмайди. Конференциянинг жуда муҳим натижаси шуки, унинг қатнашчилари мустамлакачилик давридан ўзларига мерос бўлиб қолган ва шу мамлакатлар ўртасига низо солиб турган проблемаларга доир келишмовчиликларни енгиб ва тортишувларни йиғиштириб қўйиб, ўз бирдамликларини мустаҳкамлашга, ўзларининг бутун диққат ва эътиборларини империализм, янги мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашнинг энг муҳим масалаларига қаратишга муваффақ бўлдилар.

Конференция қатнашчилари араб халқларининг одилона ишини қатъий равишда қўллаб-қувватладилар. Исроилнинг 1967 йилда ўзи босиб олган араб ерларини оккупация қилиб туришига чек қўядиган амалий чоралар кўришни талаб қилдилар. Исроил агрессиясига кўмаклашган давлатларни конференция қатъиян қоралаганлиги, Африка мамлакатлари ва халқларининг мустамлакачиликка ҳамда Родезия, Жанубий Африка Республикасидаги ва Португалия мустамлакаларидаги ирқчилик режимларига қарши олиб бораётган курашини конференция қатнашчилари қўллаб-қувватлашга маҳкам бел боғлаганликлари ҳам бу конференция империализмга ва мустамлакачиликка қарши руҳда ўтганлигини яққол кўрсатди.

Конференция қатнашчилари нуқул диний асосдаги бирдамликдан янги, тағин ҳам юксак босқичга кўтарилиб, ўз олдиларида турган сиёсий ва социал-иқтисодий проблемаларни якдиллик билан ҳал этишга интилганликлари ҳам конференциянинг муҳим муваффақиятларидан бири бўлди. Конференцияда тузилган орган мусулмон мамлакатларининг табиий бойликларини миллатлараро монополияларнинг талаб олиб кетишидан ҳимоя қилиш воситаларини ва методларини ишлаб чиқади, шу мамлакатларнинг иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантириш ва бирдамлигини мустаҳкамлаш, халқаро майдонда уларнинг бир-бирларига кўмаклашиш йўлларини белгилаб беради.

Конференцияда ҳукмронлик қилган бирдамлик руҳи Покистон билан Бангладеш Халқ Республикаси бир-бирини таниганлигида ҳам ўз ифодасини топди. Бу икки мамлакатнинг бир-бирини таниганлиги Жанубий Осиёдаги ҳарбий-сиёсий кураш оқибатларига чек қўяди, шу райондаги барча давлатлар ўртасида тенг ҳуқуқли, ўзаро манфаатли алоқалар ва яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатилишига йўл очиб беради.

Империализмга қарши кураш руҳи билан суғорилган Лохур конференциясининг якунларини бутун дунёнинг тинчликсевар жамоатчилиги маъқуллаб кутиб олди.

Исроил: СИОНИСТЛАР ОРАСИДА ИХТИЛОФ

Тель-Авивда янги ҳукумат тузиш учун икки ойдан бери уринаётган бўлсалар ҳам, аммо натижа чиқмаётир. Исроилдаги бу сиёсий танглик сионистларнинг юқори табақасида чуқур келишмовчиликлар рўй бераётганлиги натижасида келиб чиқди. 1973 йилнинг октябридаги уруш натижасида бу келишмовчиликлар айниқса кескинлашди. «Жуда кўп қийинчиликларни чуқурлаштириб юборган бу уруш, — деб ёзади Лондондаги «Таймс» газетаси, — исроилликларни Исроил жамияти тўғрисидаги ва унинг қўшнилари билан муносабатлари тўғрисидаги ўзларининг тасаввурларини ўзгартиришга мажбур этди».

Исроилликларнинг кайфиятидаги бу силжишлар «ишчи партияси»нинг сайлов олди программасида маълум даражада ўз ифодасини топди. Бу партия Исроил парламентига (кнессетга) ўтказилган кейинги сайловда 120 ўриндан 51 тасини олди. Партиянинг сайлов олди программасида қўшниларга нисбатан дўқлар қилиш ва урушқоқлик даъватлари билан бир қаторда «араблар билан тинчликда яшаш зарурлиги»ни эътироф қилувчи гаплар ҳам бор эди. «Ишчи партия» ичида мана шундай нуқтаи назарга амал қилаётган гуруҳ («Каптарлар» деб номланган гуруҳ) коалицион ҳукумат тузишга уринмоқда. Лекин бу уриниш ҳозирча муваффақият қозонгани йўқ.

Кнессетда 10 та ўринга эга бўлган миллий диний партия бундай ҳукумат составига киришдан бош тортганидан кейин «ишчи партияси»нинг раҳбари Голда Меир мустақил либераллар партияси билан бирга янги коалицион ҳукумат тузмоқчи бўлганлигини айтди (мустақил либераллар партияси кнессетда 4 та ўринга эга). Бироқ, «Таймс» газетасининг ёзишига қараганда, бундай «озчиликдан иборат ҳукумат парламентда бемалол ҳаракат қилолмайди» ва уни оппозиция ўзи хоҳлаган пайтда ағдариб ташлаши мумкин.

Шу билан бир вақтда қаттиқ йўл тутиш тарафдори бўлганлар («калхатлар»), шу жумладан, мудофаа министри М. Даян араблар билан муносабатда аввалги йўлни давом эттиришни талаб қилиб, ҳукумат составига ғоят ўнг «Ликуд» экстремистлар блокининг вакилларини киритишга уринмоқда (кнессетда бу блок 39 ўринга эга). Яҳудийларнинг муқаддас жойларини ҳимоя қиламиз, деган баҳона билан Исроил оккупация қилиб турган араб территорияларини, айниқса Иордан дарёсининг ғарбий соҳилини қайтариб беришга қарши чиқаётган диний партиялар «калхатларни» қўллаб-қувватламоқда.

М. Даян «ишчи партия» билан умуман алоқани узиб, кнессетдаги ўзининг тарафдорлари бўлган 7 депутат билан бирга «Ликуд» блокига қўшилиши мумкин деган гаплар ҳам чиқиб қолди. Шу муносабат билан яқинда М. Даян «менинг фикрларим ишчи партиясидан кўра, «Ликуд» блокига кўпроқ маъқул тушмоқда», деди. Мана шуларга асосланиб, «Нью-Йорк таймс» газетаси «ишчи партиясида ихтилоф чуқурлашди» деган хулосага келди, Париждаги «Насьон» газетаси эса «ҳозирги вақтда Исроил жуда жиддий сиёсий танглика учраб турибди, Исроил ташкил топгандан бери бунчалик жиддий сиёсий танглик бўлмаган эди», деб ёзди.

Исроил Коммунистик партияси ўзининг баёнотида «Қўшни мамлакатларнинг территориясини Исроилга қўшиб олишдан воз кечиш, Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқларини тан олиш, демократия ва социал тараққиёт сиёсатини ўтказиш натижасидагина бундай тангликдан қутулиш мумкин, деб уқтириб ўтди.

А. БИРЮКОВ,
С. КУЛИК.
(ТАСС).

ФРАНЦИЯНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ПАРИЖ, 1 март. (ТАСС). Бугун бош министр П. Месмер тузган Франциянинг янги ҳукумати составы эълон қилинди. М. Жобер янги ҳукуматда ташқи ишлар министри, В. Жискар Дъэстэн экономика ва молия министри, Р. Галле қуролли кучлар министри лавозимида қолди. Аввалги кабинетда қишлоқ хўжалиги ва қишлоқни ривожлантириш министри лавозимини эгаллаган Ж. Ширак ички ишлар министри қилиб тайинланди. Собиқ ички ишлар министри Р. Марселен унинг лавозимини эгаллади.

Президент Ж. Помпидунинг кўрсатмаларига мувофиқ, министрлик лавозимлари сони қисқартирилди.

Куба қора металлургиясининг энг йирик корхонаси бўлган «Хосе Марти» заводи 1973 йилни юксак кўрсаткичлар билан якунлади. Завод йиллик планни 113 процент қилиб бажарди ва маҳсулот тайёрлашни аввалги йилга нисбатан 25 процентга кўпайтирди. Гавана яқинидаги Которро шаҳарчасида жойлашган бу завод Куба ва Совет Иттифоқи самарали ҳамкорлигининг ёрқин намунасидир. Суратда: «Хосе Марти» заводининг қуюв цехида.

Пренса Латина — ТАСС фотоси.

«Эркин дунё» қиёфаси

АПАРТЕИД АЙБДОР

Жанубий Африка Республикасидаги Иоганнесбург шаҳрининг серқатнов кўчаларидан бирида 18 яшар оқ танли ўсмирни машина уриб кетди. Буни кўрган кишилар телефон қилиб, «тез ёрдам» чақиришди. Станциядагилар янглишиб бахтсиз ҳодиса юз берган жойга «европалик бўлмаган», яъни қора танлиларга мўлжалланган машинани юборишибди. Буни кўрган полициячи жароҳатланган ўсмирни касалхонага жўнатишни қатъиян ман этди. «Бу қонунга хилоф, — деди у, бемор оқ танлиларга мўлжалланган машинада олиб кетилиши шарт». Иккинчи машина етиб келганида эса вақт ўтган эди. Ўсмир кўп қон йўқотиши оқибатида ҳалок бўлди. Юз берган воқеани эшитган ўсмирнинг отаси: ўғлимнинг ўлимига асосий сабабчи апартеид сиёсатидир, — деб қўя қолди.

ҲАР ФИЛЬМГА БЕШ ЖИНОЯТ...

Шамбери шаҳрининг архиепископи монсеньор Базелэр Францияда намойиш қилинаётган кинофильмларнинг маънавий савиясини аниқлашга қарор қилди. У 400 кинофильмни томоша қилиб, уларда 2 мингга яқин турли хил жиноятлар: 310 та қотиллик, 74 та игво, 43 та атайлаб ўт қўйиш, 192 та қасамга хиёнат, 505 фожиали тугаган қўйди-чиқди ва бошқа кўпгина қонун бузишларнинг гувоҳи бўлди.

ГАДОЛАР УЮШМАСИ

Бразилия пойтахтида янги ташкилот — «Бразилия гадолари уюшмаси» пайдо бўлди. Гадолар уюшмасининг тузилиши, — деди ташкилотнинг асосчиси ва президенти Индиу Эстеру да Кунья, — ҳозирги шароитда етилган заруратдир. Унинг сўзларига қараганда, ташкилот ўзининг ҳар бир аъзоси «фаолияти» учун маълум районларни белгилаб беради ва «қашшоқликнинг этик муаммолари»ни бошқариб туради. (АПН).

«Совет Ўзбекистони» газетаси, республика радиоси ва Ўзбекистон стандартлар бошқармасининг қўшма рейди

Совет кишиларининг турмуш фаровонлиги ошиб борган сари, уларнинг диди ҳам ўсаётир. Ҳа, одамлар маҳсулотларнинг сифатига алоҳида эътибор берадиган, истеъмол буюмларини саралаб оладиган, танлаб харид қиладиган бўлиб қолишди.

Харид қилинадиган буюмларнинг ранги, бежиримлиги, истеъмол маҳсулотларининг мазаси, туз-таъми, харидоргирлиги муҳим роль ўйнамоқда. Гўшт ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқараётган корхоналарнинг коллективлари аҳолининг эҳтиёжини қондирадиган даражада сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш тараддудини кўраётганликлари — иш жараёнларини такомиллаштираётганликлари, мукаммал машина-ускуналарни жорий қилаётганликлари, рўзғорда кўп ишлатиладиган маҳсулотлар тайёрлашни кўпайтириш тадбирларини кўраётганликлари бежиз эмас. Негаки, гўшт билан сут рўзғорнинг боши, шусиз қозон қайнамайди.

Истеъмол буюмлари кўплаб ишлаб чиқарилаётгани яхши. Бироқ, редакциямизга озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати хусусида эътирозлар баён қилинган кўпдан-кўп мактублар ҳам келиб туради. Шуларнинг лигига сут қабул қилиш пунктларидаги шароит ҳам таъсир кўрсатмоқда.

Бош инженер бор гапни айтди. Маҳсулотлар сифатини оширишга ёрдам берадиган тадбирлар кўрилаётганини таъкидлади. Хусусан, комбинатда такомиллашган полиэтилен халтачаларга сут қуядиган автоматлар ўрнатилаётгани, маҳсулотни совутишда қўлланиладиган компрессорлардан фойдаланишга тайёргарлик кўрилаётганини айтди. Бироқ, ўтган йили Ўзбекистон стандартлар бошқармаси мутахассислари текширганида айтилган таклифлар бажарилмаётганини унча тан олгиси келмади. Ваҳолонки, 1973 йили 3 минг килограмм чучук қатиқ (простокваша) мутахассислар томонидан текшириб кўрилганда уларнинг бир қултуми ҳам

Тегишли ташкилотлар томонидан 775 килограмм колбаса маҳсулотлари текширилганда уларнинг жами ностандарт деб ҳисобланганлигини қандай баҳолаш керак? Гўшт маҳсулотларининг 20800 килограмми стандарт талаблари нуқтаи назаридан назоратдан ўтказилганида ўраб сотишга юборилаётган гўштларнинг вазни камлиги, нотозалиги ҳужжатларда расмийлаштирилди. Колбасалардан ипсимон сариқ нарсалар чиқди, ғова жойларига суюқликлар тўпланиб қолганлиги, намлик даражаси ортиқлиги таъкидланди. Корхона маъмурияти булардан тегишли хулоса чиқариб олмаганга ўхшайди.

Республика «Гастроном» идорасида бўлганимизда бошқарувчининг ўринбосари А. Давидянц Тошкент гўшт комбинатига юбо-

лар шулардангина иборат эмас. Республика Гўшт ва сут саноати министрлигига қарашли 20 та сут ва 17 гўшт корхонасида бултур ўтказилган текширишларнинг натижалари ҳали кўп ишлар қилиниши зарурлигини кўрсатади. Корхоналарда технология қоидаларига қатъий амал қилмаслик оқибатида маҳсулотлар сифатсиз тайёрланмоқда. Айниқса, Гулистон, Ангрен, Марғилон сут заводлари стандарт талабларига етарли эътибор бермаётганликларини таъкидлаш керак. Министрликка қарашли корхоналар маҳсулотларни Сифат белгиси билан чиқаришга дуруст тайёргарлик кўрмаётирлар. Бу эса сифат ҳақида астойдил қайғурилмаётганлигининг биргина ифодаси. Қатор корхоналарда сут маҳсулотларидаги ёғнинг камлиги, кислотанинг ортиқлиги, қаймоқ ёғида суюқликнинг нормадан кўплиги асосий камчиликлардан ҳисобланмоқда.

Яна бир рақамга эътиборингизни жалб қиламиз. Тошкент гўшт комбинати бир неча йил мобайнида сифатга эътибор бермай келмоқда. Комбинатда 236899 килограмм маҳсулот текшириб кўрилганда, шундан 48,8 процент стандарт талабига жавоб бермаслиги қайд қилинган. Ўзбекистон стандартлар бошқармаси кўрсатмалари корхона маъмурияти томонидан сурункасига бажарилмай келмоқда. Ўтган йили эса «Гастроном» номи билан юритилувчи республика савдо идораси бу корхона сифатсиз маҳсулот юбораётгани сабабли 430 сўм жарима солди. Бунга ўхшаш камчиликларни бошқа корхоналарда ҳам учратиш мумкин.

Истеъмол буюмлари сифатини текширамиз

СОНИ БОР, СИФАТ-ЧИ?

аксарияти гўшт ҳамда сут саноати корхоналари тайёрлаётган маҳсулотларнинг сифати хусусида. Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлигига қарашли бир қатор корхоналарда бўлиб, уларнинг иши билан батафсилроқ қизиққанимизда мактубларнинг ҳаққонийлигига тўла қаноат ҳосил қилдик.

Тошкент сут комбинатидамиз... Корхона бош инженери Тойир Йўлдошев комбинат коллективининг ғайрат-шижоати ҳақида, планлар ортиғи билан адо этилаётгани тўғрисида сўзлаб берди. Гап сифат хусусида бораётганда эса, бундай деди:

— Ўтган йил якунларига кўра корхонамиз коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди. Беш йилликнинг белгиловчи йили январь ойи топшириғи ҳам асосий кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан адо этилди. Тўғри, корхонамиз маҳсулотларига эътирозлар билдирилганича бор. Пакетларга жойлаб чиқарилаётган сут ҳақидаги гаплар ўзимизга ҳам маълум. Ҳақиқатан пакетлар аксарият йиртилиб, савдо тармоқлари ва харидорларнинг норозиликларига сабаб бўляпти. Корхонамизда тайёрланаётган баъзи маҳсулотларнинг стандартлар даражасида эмас-

яроқли деб топилмади. Корхонада тайёрланаётган бу маҳсулотда кислота нормадагидан ортиқ. Бу ҳужжатга корхона раҳбарлари имзо қўйганликлари, афтидан, уларнинг эсидан ўшандаёқ чиқиб кетган — 5140 килограмм қатиқ мутахассислар кўригидан ўтказилганида етарли совутилмагани каби технология жараёнидаги камчиликлар аниқланди. Бу камчиликни бартараф қилиш ҳақида жиддийроқ ўйлаб кўришга тўғри келади.

Эътирозларнинг бир қисми гўшт корхоналари ҳақида бўлгани учун магазинларда, республика «Гастроном» идорасида ҳужжатлар билан танишиб, Ўртаовул поселкаси томон юрдик. Тошкент гўшт комбинатининг янги корхонаси шу ерда барпо қилингани ўзингизга ҳам маълум. Бу ерда корхона ишлаб чиқариш-ветеринария бўлими бошлиғи Зоя Семёновна Зотова билан суҳбатлашдик. У комбинат ишлаб чиқариш қуввати ортиб бораётгани, маҳсулотларнинг янги хилларини ўзлаштириш қизғин давом этаётганини таъкидлади. Сифатли маҳсулотлар тайёрлаш учун барча имкониятларимиз бор, лекин қурувчилар анча камчиликларга йўл қўйганлар, деб нолиди Зоя Семёновна. Ҳақиқатда эса маҳсулотларнинг сифатсиз тайёрланаётганига корхона ходимларининг ўзи сабаб бўляпти.

рилаётган бир ҳужжатга имзо чекаётганининг устидан чиқиб қолдик. 25 февраль куни бўлган бу учрашувда мазкур корхонадан савдо тармоқларига юборилаётган гўштнинг сифатсизлиги хусусида гап борди:

— Кейинги вақтларда бизга юбораётган қадоқланган гўштлар талабга жавоб бермайди. Бу кўпроқ ўралган гўштга тааллуқли бўлиб, ҳар бир пакетдаги гўшт 20-50 граммдан кам чиқмоқда. Сортларнинг алмаштирилиши ҳодисалари ҳам бот-бот учраб турибди. Тошкент гўшт комбинати маъмуриятига бундай кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олиш чораларини кўришни таклиф қиламиз.

Шу идоранинг савдо бўлими бошлиғи Ғайрат Мансуров мазкур комбинат бошқа камчиликларга ҳам йўл қўяётганини айтди. Жумладан, комбинат ўралган гўштларни келишилганидан 7-8 соат кечикиб етказиб бермоқда. Натижада гўшт уриниб қолмоқда. Маҳсулотнинг дурустроқ ўралишига ҳам эътибор қилинмаяпти. Бундай камчиликлар харидорларнинг эътирозларига сабаб бўляпти. Ана шулар ҳақида анча актлар тузилган. Бироқ, шу актлардан тегишли хулоса чиқариб олинса яхши бўларди.

Афсуски, маҳсулотларни кўп ишлаб чиқаришга берилиб кетиб, унинг сифати ҳақида астойдил қайғурмаётган корхона-

Кунда керак бўлиб турадиган сут ва гўшт маҳсулотлари сифатини мунтазам равишда яхшилаб бориш йўлида министрликдаги раҳбар ўртоқлар таъсирлироқ чоралар кўришларини таклиф қиламиз. Акс ҳолда қатор корхоналарда маҳсулотларнинг кўплаб ишлаб чиқарилиши билан боғлиқ тадбирлар зудлик билан амалга оширилади-ю, сифати ҳақида қатъийроқ ўйлаб кўрилмаётир.

Сифат иши билан ҳамма баравар қизиқиши, маҳсулотларнинг сони билан бирга уларнинг харидоргир бўлишига ҳам эътиборни кучайтириш зарур. Партия XXIV съезди халқ фаровонлигини янада яхшилаш йўлида амалга оширилиши зарур бўлган вазифаларни аниқ белгилаб берди. Бу кўрсатмалар гўшт-сут саноати корхоналарининг диққат-эътиборида бўлиши керак.

М. САИДОВ,
республика радиосининг ходими.
Р. ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон стандартлар бошқармасининг ходими.
Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

(Рейд материалларини республика радиоси биринчи программаси орқали бугун соат 12 дан 10 минут ўтганда тинглашингиз мумкин).

МУЗИКА ҲАФТАЛИГИ

Ўзбекистонда ўтказилаётган «Болалар ва ўсмирлар учун Бутуниттифоқ музика ҳафталиги» музика ҳаётимизда катта воқеадир. Мазкур ҳафталик Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги каби улкан сана яқинлашиб келаётган кунларда ўтказилиши қувончли ҳолдир.

Бугунги кунда республикамиз болалари радио ва телевидение орқали, концерт заллари ва маданий-оқартув муассасаларида, музика ва умумий таълим мактабларида болалар қўшиқлари, опералари, хор ва симфоник асарларни ижро этмоқдалар ва тингламоқдалар.

Ўзбекистон композиторлари М. Ашрафий, Д. Зокиров, Ш. Рамазонов, М. Бурхонов, И. Акбаров, Б. Гиенко, Ф. Назаров, А. Муҳамедов С. Абрамова, А. Берлин, К. Абдуллаев, М. Левиев, Д. Сайдаминова, М. Насимов, Е. Шварц ва бошқалар ўқувчиларнинг яқин дўстлари бўлиб қолганлар. Бу композиторлар болалар билан тез-тез учрашиб турадилар, уларнинг қизиқиш ва хоҳишларини ҳисобга олган ҳолда ўсиб келаётган ёш авлоднинг бахтли ҳаёти, уларнинг тинчликка, дўстликка интилишлари она-Ватанга, В. И. Ленин васиятларига чексиз садоқатларини куйловчи янги асарлар яратмоқдалар.

Қардош халқлар ва чет эл прогрессив музикаси миллий музика билан биргаликда республикамиз ўқувчилари ва ёшлари музика репертуарининг таркибий қисмини ташкил этади. «Музика ҳафталиги» кунларида ижро этиладиган концерт программалари мазмуни шундан далолат бериб турибди.

Бир ҳафта давом этадиган «Музика ҳафталиги» давомида болалар боғчаларида, музика ва умумий таълим мактабларида, клублар, маданият уйлари ва саройларида, кутубхоналар, театрлар, концерт ташкилотлари, филармониялар, «Ўзбекконцерт», спорт саройларида болалар ва ўсмирлар учун музика фестиваллари, комсомол қўшиқлари байрами, симфоник кечалар, музикали спектакллар, лекция-концертлар, ташкил қилинади. Профессионал коллективлар билан бир қаторда болалар бадиий ҳаваскорлиги, болалар хор ва хореография коллективлари концертлари, оркестр ва ансамбллари эришган ютуқлар кенг намойиш қилинади.

«Болалар ва ўсмирлар учун Бутуниттифоқ музика ҳафталиги» оммавий байрами республикамиз болалари ва ўсмирлари ҳаётида қувончли воқеалардан бири бўлиб қолади.

Республикамиз шаҳарлари

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

ҚАРШИ

Тарихий манбаларда қайд этилишича Қарши шаҳри ўрни ўтмишда қалъалар, карвон саройлар бўлган. Шаҳар XIV асргача Насаф номи билан юритилган. Қадимий Насаф Ўрта Осиёни Ҳиндистон, Афғонистон, Эрон ва араб мамлакатлари билан боғловчи ўзига хос дарвоза ролини ўтаган. Бу ерда кўплаб савдо карвонлари, хонликларнинг элчи ва чопарлари қўнишган.

XIVасрдан сўнг шаҳарга Қарши номи берилди. Қарши деганн монголча сўз бўлиб, карвон сарой маъносини беради. Шаҳарнинг эски қисми, ҳозирги «Меҳнат» стадионининг орқа томонида жойлашган.

Қарши асосан шаҳар сифатида 1922 йилдан ривожлана бошлади. Шаҳарга нур бериш мақсадида 1920 йили мўъжазгина электр станция қурилди. Орадан икки йил ўтиб, биринчи босмахона ташкил этилди. Босмахона Қашқадарё областида полиграфия саноатига асос бўлди. Бир неча майда ҳунармандчилик артеллари ташкил топди. Уларга хотин-қизлар жалб этилди. Кейинчалик артеллар бирлашиб «Иттифоқ» номини олди. Бугунги кунда ана шу бирлашма асосида йирик тикувчилик фабрикаси ташкил топган.

Ҳозир Қаршида йигирмадан зиёд саноат корхонаси бор. Фақат биргина пахта тозалаш заводининг маҳсулоти Иттифоқимиз ва чет мамлакатларга чиқарилмоқда. Қашқадарё пахтасини Болгария, Румыния, Югославия, ГДР, Франция, Япония ва бошқа давлатларнинг тўқувчилари олмоқдалар. Ёғ экстракция, моторремонт заводлари, гўшт, сут ва сут маҳсулотлари комбинати, Ўрта Осиёда йирик ун тегирмони ҳамда бошқа саноат корхоналари ишлаб турибди.

Совет ҳокимияти ўрнатилгунга қадар Қаршида бир неча эски усулдаги мактаб ва мадрасалар бўлган. Ҳозир Қарши шаҳрида педагогика институти ишлаб турибди. Унда 90 га яқин фан кандидати, докторлар, кўплаб малакали ўқитувчилар 7 мингдан ортиқ ўғил-қизга фаннинг турли соҳаларидан сабоқ бераяптилар. Медицина, мактабгача тарбия, педагогика билим юртлари, политехника, қишлоқ хўжалиги, маданият ва кооператив техникумлари ҳамда бошқа ўрта махсус билим юртлари, бир неча ҳунар-техника мактабларида минглаб ёшлар билим оляптилар. 16 та ўрта мактабда ёшларнинг билим олишлари учун қулай шароитлар яратилган.

Қаршида 40 дан ортиқ турли миллат ва элатларнинг вакиллари яшайди. Шаҳарда 1939 йилда 23 минг киши яшаган бўлса, 1972 йилда олинган маълумотларга кўра бу рақам 72 мингга етган. Қарши республика областлари маркази орасида аҳоли сони жиҳатидан еттинчи ўринни эгаллайди.

Область маркази географик ўрни жиҳатидан транспорт хизмати учун қулай ҳисобланади. Тожикистон ва Сурхондарё области темир йўл орқали Қаршига боғланган. Қўнғирот-Бейнов темир йўлининг қуриб битказилиши натижасида тожикистонлик, сурхондарёлик ва қашқадарёлик йўловчиларга Тошкентни айланиб ўтмай, тўғри Қорақалпоғистон АССР орқали Ватанимизнинг марказий районларига йўл олиш учун имконият яратилди. Халқ хўжалиги юклари ташиш ҳам арзонга тушяпти. Бундан уч йил муқаддам Қарши—Самарқанд темир йўли қуриб битказилган эди. Бу билан Қарши—Самарқанд оралиғидаги темир йўл масофаси икки баробар қисқарди. Тошкент — Қарши маршрути бўйича поездлар қатнови йўлга қўйилди. Тошкент, Самарқанд ва Бухоро шаҳарларига ҳаво йўли бор.

Қурилиш ишлари ҳам системали давом эттириляпти. Тўрт-беш қаватли бинолар тикланмоқда. Республика лойиҳалаш институти—«Узгоспроект»нинг шаҳар бош планига кўра барча қулайликларга эга бўлган бир неча микрорайон қурилади. Энг катта кўча — В. И. Ленин номидаги проспект жуда гўзаллашяпти. Кўчанинг икки ёнида ям-яшил чинор ва арча дарахтлари экилган. 150 гектарли майдонда маданият ва истироҳат боғи ташкил этилган. Бу ер қаршиликларнинг ёқтирган манзилгоҳи ҳисобланади. Область партия комитети, область ижроия комитетларининг муҳташам маъмурий бинолари салобат тўкиб турибди.

Навоий ГРЭСидан оқиб келаётган электр қувватини тарқатиб ва кучлантириб берадиган подстанция ишга туширилди. Унинг қуввати билан Қарши даштига сув етказиб берувчи магистрал каналнинг насос станциялари ҳаракатга келади. Яқин йиллар ичида мавжуд саноат корхоналари реконструкция қилиниб, янги ип газлама комбинати, тикув фабрикаси, макарон фабрикаси ва бошқа завод-фабрикалар қуриб, ишга солинади. Шаҳарнинг бугунги 1800 гектар майдони кенгайтирилиб, беш минг гектарга етказилади. Келгусида шаҳарда 500 минг киши истиқомат қиладиган бўлади.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Қаршининг бугунги жамоли.
Ф. Абдурасулев фотоси.

ЎТМИШИМИЗ ДУРДОНАЛАРИ

ТОШХАТЛАР МУЗЕЙИ

Ер юзидаги энг қадимги шаҳарлардан бири, йигирма беш асрлик Феодосияда тошхатлар музейи — лапидарий очилган. Унда мовий денгиз соҳилида яшаган узоқ аждодларимиз тош ва қояларда қолдирган ноёб «автографлари» йиғилган. Қадимги кишиларнинг ҳаёти, уларнинг меҳнати, машғулотлари тўғрисида ҳикоя қилувчи расмлар тош саҳифаларда сақланиб қолган.

Бутун Крим диёрида шундай тош «кундаликлар» тарқалган. Феодосия ва унинг чеккаларида Эллин, Генуя, Турк, қадимги Арман битиклари ва бошқа битиклар чекилган тош ва плиталар айникса кўп. Маҳаллий ўлкашунослик музейининг ходимлари шуларни бир жойга йиғишга қарор қилдилар. Энди Феодосиянинг қадимги биноларидан бирида жойлашган ноёб коллекция шу тахлитда вужудга келди.

Музейнинг кекса илмий ходими А. К. Пантелеев ва унинг ҳамкасблари Арманистон ССР Фанлар академияси Археология ва этнография институтининг илмий ходими, қадимги тиллар билимдони Г. Григорьян ёрдамида кўпгина битикларнинг маъноларини ечдилар.

Тошхатлар коллекцияси тобора тўлиб бормоқда.

А. ЗАДУНОВ,
(ТАСС мухбири).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ШАХМАТ

ТОЖ ДАЪВОГАРЛАРИ

Ўтган йили октябрь ойида тўққиз мамлакатнинг энг кучли 20 шахматчиси Испаниянинг Менорка оролига тўпланди. Уларнинг олтитаси Совет Иттифоқидан эди. Шартга кўра ушбу зоналараро турнирнинг уч ғолибигина шахмат маликасига рўпара бўлиш ниятида курашни давом эттириш ҳуқуқини оларди. Бунга асосан совет шахматчилари қатори югославиялик Лазаревич билан Иванович, руминиялик Николау, венгриялик Вереци лар даъвогарлик қилиши олдиндан маълум эди.

Сунъий суратда ташланган қуръага кўра, совет вакиллари дастлабки турлардаёқ бир-бирлари билан учрашиб чиқдилар. Бундан фойдаланган уларнинг рақобатчилари вақтинча бўлса ҳамки, турнирда илгари ўтиб олдилар. Лекин кўп ўтмай, маҳоратда улардан устунроқ совет шахматчилари бирин-кетин тегишли мавқеларни эгаллашга тушдилар. Мусобақа маррага яқинлашганда мамлакат чемпиони Валентина Козловская дадилроқ ҳаракат қилиб ҳал қилувчи жангни ғалаба билан якунлади. Наталья Коноплева эса тезгина дурангга кўнди-ю, кейинчалик афсусланиб юрди: дугоналари Ирина Левитина, Нана Александрия ва Марта Шуль унга етиб олишди. Оқибатда уч йўлланманинг бири 13,5 очко билан зоналараро турнирда ғолиб чиққан Валентина Козловскаяга тегди. Қолган икки йўлланма тўртта халқаро мастер ўртасида талаш бўлиб қолди... Орадан тўрт ой ўтказиб, улар қўшимча синовга кирдилар.

Кисловодскдаги учрашувлар тахминларни ҳақиқатга айлантирмоқда. Чунончи, уч марта СССР чемпиони Нана Александрия матч турнирининг биринчи даврасида кетма-кет уч ғалаба билан: «иккита йўлланманинг бири меники» дегандай бўлди. Иккинчи даврада эса уч ўйинни ҳам дуранг қилиб, ўзига бироз дам берди. Бу орада суръатни бўшаштирмаган энг ёш иштирокчи Ирина Левитина иккинчи ўринга ўтиб олди.

Мусобақанинг 7 туридан кейин ҳозирча Н. Александрияда 5, Левитина ва Шульда 4, Коноплевада битта очко бор. Натижалардан қатъи назар, келгуси йили тож соҳиби Нона Гаприндашвили билан яна совет шахматчиси куч синашади. Ўша даъвогар кимлиги шу йил аниқланади.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

„КАРОМАТЛИ ЭШОН“

ФЕЛЬЕТОН

Ҳой, биродар! Танимасни сийламас, дейдилар. Кел, аввало танишайлик. Эски номим Шоназар Жумаев. Ҳозиргиси Алдаркўса. Шеробод шаҳрига бориб: «Пақмоқсоқол Алдаркўсанинг уйлари қайси?» — деб сўрасанг, «Ҳалиги авлиё бобоми, ҳов анови уй-да», — деб кўрсатиб қўйишади.

Ҳай-ҳай, соқолимни кўриб, чол, дея кўрманг. Эндигина 48 га кирдим. Соқолим — савлатим. Савлатим — давлатим! Унинг шаънига бир ашула тўқиганман:

Соқолгинам ўсиб кўксимга тушди,
Не лақмалар менинг илгимга тушди.

Лақмалар соқолимга маҳлиё бўлишади. Гўё «кароматли эшон» эмишман. Манови Поён бечорага қаранг. Рўпарамдаги ола пўстакка чўкка тушиб, мўлтираб ўтирибди.

— Шафқат қилинг, тақсир!— Поёнбой бирдан ўкириб йиғлаб юборди. — Отдай бўлиб кетсам, зора!

— Йиғлама-йиғлама! Паришталарим ҳуркиб кетади! — танбеҳ бердим унга.

Соқолимдан бир тук юлиб олдим-да, гугурт чертиб, тутатдим. Кароматимни кўриб турган Поёнбойнинг кўзлари ўйнади.

— Ё ултонларим! Мўлтонларим! Келинглар, манови бечорага шифо ато айланглар!

Жазавам тутиб кетди:

— Ана, келди! Келди! Ҳа, қора қўчқор сўраяпти! Поёнбой!

— Лаббай, тақсир?!

— Дардингга қора қўчқор қони даво бўлар эмиш.

— Бир қўчқор эмас, ўн қўчқоргаям розиман. Бош омон бўлса, мол топилар.

Поёнбой лип этиб ўрнидан турди-да, қайларгадир ғойиб бўлди.

— Ҳе, бор бўл, лақма! — кетидан кулиб қолдим.

Эртаси тонг палласида Поёнбой катта қора қўчқорни лапанглатиб етаклаб келди.

— Мана, тақсир. Оз бўлса ҳам кўпдай кўрасиз.

Ер остидан қўчқорга аста разм солдим. Калласи хумдай. Шоҳлари айри. Хўп боқилган экан-да.

Дандон сопли пичоғимни шартта қинидан чиқардим-у, қўчқорнинг ўнг қулоғини чилпиб олдим. Оқ пахтани қонга белаб, Поёнбойнинг юз-кўзига сурдим.

— Ё пирим, мадад беринг!

— Айтганингиз келсин, тақсир!

Поёнбой ола пўстак устида бир оз ўтирди. Кейин мен унга дедим:

— Мардум кўзинга яхши эмас. Юзингни юв.

Поёнбой бир сўзимни икки қилмади. Унга жавоб бердим:

— Бора қол уйингга. Беш-ўн кунда ўзинг олиб келган мана шу қўчқордай серкиллаб кетасан.

Бир куни эшитсам, мен даволаганимдан кейин Поёнбойнинг бир дарди ўн бўлибди. Касалхонада ётган эмиш.

Мен учун Поёнбойдай лақмаларнинг бўлгани яхши.

Яқинда уйимга Сафархол деган бир аёл қизчасини етаклаб келди.

— Ассалому алайкум, эшон почча.

Саломига атайин алик олмадим. Ахир, жиндек сиёсат даркор. Она-бола бақрайиб қолишди.

— Эшон почча!

Соқолимни маҳкам тутамлаганимча уй бурчагига қараб хўмрайиб туравердим. Кейин бор овозим билан бақирдим:

— Е, ултонларим!!

— Мана шу қизгинамга раҳмингиз келсин, эшон почча, — аёл тинмай ёлворарди.

— Ана! Кўзимга оқ эчки кўринди. Шохдор эчки. Қизим шифо топсин десанг, тезроқ келтир!

Она эчкининг ёнига битта гиламча қўшиб келтирди. Дарҳол фол очган бўлдим. Чироқ ёқиб, қизчанинг бошидан айлантирдим. Ё товба! Унинг дарди оғирлашиб қолди. Касалхонага олиб кетишди.

Одамларга ҳайронман. Шунча гаплардан кейин ҳам: «Эшон бувам шу ердамилар?» — деб сўроқлаб келишаверади. Ана, яна биттаси пайдо бўлди. Танийман Исми Темирвой.

— Келинг, мулла Темирвой. Нечук фақирни йўқлаб қолдингиз? Қани, манови пўстакка чўккаланг.

У буйруғимни бажо қилди.

— Хўш, хизмат!

— Қўлим ишдан чиқди. Яра. Бедаво яра! Уни қўйидим, буни қўйидим, тузалмади. Ногирон бўлиб қолмасам эди.

— Қани, еч. Бир кўрай.

Темирвой оқ рўмолга ўраб ташланган қўлини бўшатди. Унга узоқ тикилиб турдим-да, нола қилдим:

— Ё ултонларим! Мадад берринглар!

Яна жимиб қолдим. Боядан буён менга бақрайиб қараб турган Темирвойнинг жон-пони чиқиб кетди.

— Ҳа, тақсир!

Паришталарим кўнмаяпти. Дардинг бедавога ўхшайди.

— Шафқат қилинг, тақсир.

— Ҳай, майли. Ҳар нарса бўлсаям ҳамшаҳримсан. Паришталаримни бир гапга солиб кўрай. Улар ҳар саҳарда олақўчқор гўштидан танаввул қилишади.

— Ўлманг, тақсир.

..Ола қўчқор гўшти хўп лаззатли бўларкан. Еб ҳузур қилдим. Темирвойни даволаш иши докторларга қолди.

Ана энди бинойидек «кароматли» эшон бўлиб қолгандим Узун тил баъзи одамлар мени ҳақимда турли-туман афсоналар тўқиб чиқаришибди. Нима дейсиз, эндигина вафот этган бир одамни тирилтириб юборган эмишман. Уч ёлғонда қирқ ёлғон деган чўпчак шу бўлса керак. Ростини айтсам, бундай гаплар мойдек ёқарди. Шу-да, уйимга қатор-қатор қўй-эчкиларни етаклатиб келтираётган.

Ўрганиб қолсанг бегонанинг ошига, кунда борурсан қошига. Бу ҳикматни ўз тажрибамда синадим. 1969 йилда соқол қўйиб, эгнимга «эшонлик» жомасини илган эдим. 1972 йилга келиб, бирор жойда ишлашга гарданим эгилмай қолди. Сабаби, текин томоққа ўрганиб қолган эдим. Мана, икки йилдан буён ҳеч қаерда ишламайман. Менимча, боягидек лақмаларга «каромат кўрсатиш» ҳам иш-да!

Лақмалар чўккалаб ўтирадиган ола пўстакда мана мен ҳам ҳузур қилмоқдаман. Кулгим қистайди. Қаҳ-қаҳ ураман. Овозимни биров эшитиб қолса-я! Ҳамма эшитса-эшитсин-у, менга сиғиниб келадиганлар эшитмасин.

Кўп ишлаб, чарчаганга ўхшайман. Кел, бир ароқхўрлик қилиб, хордиқдан чиқай. Ҳой, хотин, бирортаси келса, мени йўқ деб айт. Индинга келишсин.

— Эртага келишса-чи, дадаси?

— Бўлмайди. Биласан-ку, тўйиб ичганимдан кейин бир кун бош оғриғи қиламан.

— Ҳа, эсим қурсин. Шунақа эди-я...

Алдаркўсанинг ҳикояси аслига тўғри, деб қўл қўйдик:

Умурзоқ ЖАЛИЛОВ,
Сурхондарё область прокурорининг ёрдамчиси.

Усмон ЮСУПОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ТЎРТ ШОХЛИ ҚЎЧҚОР

Қирғизистонлик Ҳошимжон Тешабоев совлиқ харид қилганди. Маълум бўлишича, жонивор бўғоз экан. Орадан кўп ўтмай у қўзилади. Жажжигина қўзичоқ Тешабоевнинг ўғли Аҳмаджонни севинтириб юборди. Қўзичоқ ғалати эди. Унинг гавда тузилиши, қуйруғи қўйникига ўхшаса-да, боши улоқни эслатарди. Буни биринчи бўлиб Аҳмаджон пайқади:

— Дада, қуйруғидан қўйга, ўзи эса эчкининг боласига ўхшайди-я.

Аввалига, бунга унчалик парво қилмаган Ҳошимжон:

— Ҳали кичик-да, улғайсин-чи, кўрамиз, — деб ўғлини юпатди. Ойлар кетидан ойлар ўтиб, қўзи ўсди. Унинг пешонасида иккита шох пайдо бўлди. Қўзини ўтлатиб юрган Аҳмаджон кунларнинг бирида дадасига шундай деди:

— Дада, қўзимиздан яна шох чиқяпти-ку.

— Йўғ-ей, — деди дадаси, — сенга шундай туйилгандир...

Лекин Аҳмаджон ҳақ эди. Чиндан ҳам қўчқорга айланаётган жониворда яна бир жуфт шох ўсиб чиққанди. Кейинги шохлар пастга, қулоқ томонга қараб ўсди. Олдинги шохлари эса худди архарники сингари қайрилиб кетди. Шуниси қизиқ-ки, қўчқорда эчкиникига ўхшаш соқол ҳам пайдо бўлди. Кексаларнинг айтишига қараганда, чорвачиликда бундай кўринишли жониворлар камдан-кам учраркан.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

Суратда: тўрт шохли қўчқор.
П. Сарибоев фотоси.

АХБОРОТ

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

КЎКЛАМ ТАШВИШИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бухоро пахта тозалаш заводи коллективи область хўжаликларига уруғлик чигитни жўната бошлади. Улар областдаги колхоз ва совхозларга 20 мартгача 7200 тонна «Тошкент-3», «Ф-153» навли уруғлик етказиб бериш мажбуриятини олдилар. «Октябрь 50 йиллиги», «Ромитан» ва «Нарпай» пахтачилик совхозлари чигит уруғини биринчилар қатори ғамлаб қўйдилар.

Р. НОСИРОВ.

КОНСЕРВАЧИЛАР АҲДИ

Тошкент область, Орджоникидзе районидаги «Правда» колхозида ишга туширилган консерва цехи маҳсулоти кўпчиликка манзур бўляпти. Цех коллективи ўтган йили сабзавот ва мевалардан 350 минг банка консерва тайёрлаган эди. Бу йил 600 минг банка мева консерваси ишлаб чиқариш мажбурияти олинди. Бундан ташқари 60 тонна бодринг, 55 тонна помидор консерваси тайёрлаб, савдо тармоқларига етказиб берилади.

Р. ҚЎЧАРОВ,
М. МИРСУЛТОНОВ.

* * *

Редакциямизга шунга ўхшаш хушхабарлар кетма-кет келиб турибди. Жумладан, наманганлик **А. Муродов, Р. Обидов,** сурхондарёлик **Э. Эргашев,** фарғоналик **Н. Қаюмов, Э. Топиболдиев, М. Мадаминов, Т. Юнусов, Н. Боқиев,** самарқандлик **А. Нуралиев, Т. Жўраев, Н. Мамадалиев, Ҳ. Назаров, Ҳ. Эшмуродов, А. Халилов, Н. Тоғаев,** андижонлик **А. Ваҳобов, Ю. Акбаров,** бухоролик **Н. Зиёвуддинов,** қорақалпоғистонлик **Р. Жумагелдиев,** жиззахлик **Ж. Исроилов,** қашқадарёлик **Ж. Юсупов** ва бошқалар ҳам қизиқарли хатхабарлар йўллашибди.

МАРТ ОБ-ҲАВОСИ

Баҳор ойи—март ҳам бошланди. Шимол томондан келаётган совуқ ҳаво ўрнига, ғарбдан илиқ шабада эса бошлади. Март ойида Ўрта ер денгизидан келаётган иссиқ ҳаво оқимлари Ўрта Осиё иқлимини юмшатиб туради.

Одатда март ойида ҳаво тез-тез ўзгаради. Ёғингарчилик кўп бўлади. Бу сафар ҳам ёғингарчиликнинг кўп бўлиши, ҳавонинг тез-тез ўзгариб туриши кутилади. Мартнинг биринчи кунлариданоқ ҳаво аста-секин исий боради ва бу ҳолат биринчи ўн кунлик охиригача давом этади. Марказий ва жанубий областларда ҳарорат кечалари 6-11, кундузлари 20-25 даражага етади. Республиканинг шимолий районларида ҳаво дастлабки ўн кунликнинг ўрталарига бориб исийди. Ҳарорат кечалари 2-7, кундузлари 11-16 даража атрофида бўлади. Кейинги кунларда иссиқ ва совуқ оқимлари алмашиниб туради. Ҳаво совиган кезларда ҳарорат кечалари 0, кундузлари 3-8 даража бўлади.

Республиканинг шимолий районларида кечалари 5-10 даража совуқ, кундузлари 0 даража атрофида бўлади. Умуман, март ойи давомида ҳароратнинг нормадан бир-икки даража кам бўлиши кутилади.

Ю. ОГОЛЬ,
САРНИГМИнинг катта синоптик инженери.

Реклама ва эълонлар

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

Тез кунда!

Янги спектакль

Ўлмас УМАРБЕКОВ

«КОМИССИЯ»

2 пардали драма.

Саҳнага қўйувчи режиссёр — Б. ЙУЛДОШЕВ.
Режиссёр ассистенти — М. АЗИМОВ.
Рассом — Г. БРИМ.

СПЕКТАКЛДА: СССР халқ артисти, Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Н. РАҲИМОВ, Ўзбекистон ССР халқ артистлари: С. КАРИМОВА, З. САДРИЕВА, Т. СУЛТОНОВА, З. МУҲАММАДЖОНОВ, Ж. ТОЖИЕВ, Х. ХУЖАЕВ, М. ЮСУПОВ; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: М. ОРИПОВ, Р. ИБРОҲИМОВА, С. СОТИБОЛДИЕВА, Р. ҲАКИМОВ, Т. ХОНТЎРАЕВ, Р. ЕҚУБОВ, Т. ЮСУПОВА; артистлар: Р. АВАЗОВ, М. АЗИМОВ, Қ. АБДУРАҲИМОВ, Г. ЗОКИРОВА, Ж. ЗОКИРОВ, Х. ИСМАТУЛЛАЕВ, Г. ИБРОҲИМБЕКОВА, Т. КАРИМОВ, Д. ИБРОҲИМОВА, Э. КОМИЛОВ, Т. МЎМИНОВ, Х. НУРМАТОВ, Қ. САЪДУЛЛАЕВ, Е. САЪДИЕВ, О. ҚОСИМОВ қатнашадилар.

Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.
Касса эрталаб соат 10 дан ишлайди.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Концерт. 10.15 — Мультфильм. 10.30 — «Янгра, барабан». 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — «Будильник». 11.40 — Спорт программаси. 12.30 — Халқаро панорама. 13.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 14.00 — **Уни Лучо дердилар** (телефильм). 15.00 — Музикали киоска. 15.30 — Қишлоқ янгиликлари. 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — Қувноқ стартлар. 17.35 — Болалар музикаси. 19.25 — «Ахборот». 19.40 — Тасвирларда ҳаёт жилоси. 20.20 — «Ахборот». 20.40 — **Телеминиатюралар.** 21.20 — Ёш ижрочилар концерти. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Социалистик мусобақанинг ошкоралиги. 22.45 — **Ҳалоскорлик** (бадиий фильмининг 5-серияси). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.30 — МОСКВА. **Петр I** (бадиий фильмининг 1-серияси). 18.10 — Мультфильмлар, 18.40 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.45— **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.40 — **Сизнинг мухбирингиз.** (телеспектакль). 22.00 — Киноэкран янгиликлари. 22.30 — Сизнинг фикр ва мулоҳазаларингиз. 22.30 — Спорт кўрсатуви. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.10 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3/III да **Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак** (кундузи), **Флория Тоска** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/III да **Афсона яратган қиз** (кундузи), **Абу Райҳон Беруний** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/III да **Навоий Астрободда** (кундуз соат 1 да), **Ҳижрон** (кеч соат 7 яримда), 4/III да **Ҳижрон** (билетлар сотилган).

КИНО

Тинч океанда ҳам... — САНЪАТ САРОЙИ (11.00, 13.00,15.00, 17.00).

Темир ниқоб — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», Ғ. ҒУЛОМ номли, ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (11.00, 13.30, 16.00), «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 19.30).

Уч мушкетёр — «СПУТНИК» (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00), «МОСКВА» (11.30, 17.30).

Неретвадаги жанг — «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 17.00, 20.30). «МОСКВА» (14.00, 20.45), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (14.00, 17.00, 20.00).

Филлар — менинг дўстларим — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Садоқат — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «ЧАЙКА» (18.00, 20.00, 21.45).

Жавоҳир маликасига ҳужум — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Эҳтиром ташрифи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Балиқ қалқиб чиққан кун — «СПУТНИК» (11.00, 15.00, 19.00

«ЎЗБЕКИСТОН АГИТАТОРИ» ва «АГИТАТОР УЗБЕКИСТАНА» ЖУРНАЛЛАРИ ОБУНАЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Обуна нархининг ўзгарганлиги туфайли ана шу журналларни йил мобайнида узлуксиз олмоқчи бўлган обуначилар журналнинг ҳар бир сони учун 2 тийиндан қўшимча ҳақ тўлашлари керак.

Қўшимча ҳақ барча «СОЮЗПЕЧАТЬ» бўлимлари, агентликлари алоқа бўлимларида қабул қилинади.

Ўзбекистон КП Марказий комитети нашриёти.
«СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

Ўзбекистон Театр жамияти правлениеси Ўзбекистон ССР халқ артисти, жамият секциясининг раиси С. Хўжаевга акаси

Имомназар ХУЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 01273. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. № 53.